

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm, Tomus ...

Guilelmus < Peraldus > Lvgdvni, 1585

De speciebus Auaritiæ. Pars II. Quæ habet xv. capitula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-46161

DE AVARITIA.

zitul

pa-

inus

acci-

illud

recti

or ni-

mat.

as ca-

asto-

1 X.

ncto-

timi

ham:

Leuo

temz,

lú ell Efau,

od.26.

pulus :: Nec

arij.

ihi Ba

neve

el:Lo

nusac

1: Ne

primi

uius

e quod

effem

20. Ar

ant,mi-

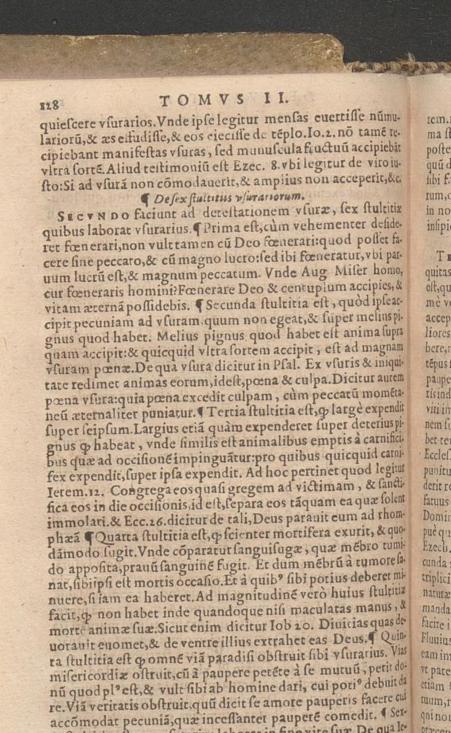
erbi Do

ccipete.

(Aliud exemplu est quod ponit Hieronym. de quodam philo lopho qui proficifcens ad philosophandum Athenas, magnum pondus auri secum detulit. In via autem secum deliberans & considerans se non posse simul divirias & virtutes possidere, proiecit à se aurum, inquiens: O diuitiæ, abite, sitis procul à nobis. Aliud exemplu ett Diogenis in dolio degentis, qui locupletem ducebat paupertarem. Ad quem Ariltippus quidam An glicus quum mundaret olera lua accedens ait : Tu quu sapiens &philosophus sis, si mihi credidisses, & regibus servire voluifses,non olera lauares, sed in aula summi principis maneres mecum. Cui respondens ait: Si mihi credidisses, & paupertate medioculcues vti, non oporteret te regibus adulando métiri. Hic quum vidisset quendam bibere cum manu ad sontem, ait: Nesciebam naturam mihi dedisse scyphum. & paruulum vas cum quo bibere solebar; ad lapidem confregit. Aliud exemplum elt beati Thomæ Cantuariensis, qui instituens cancellarium hum, iuramento eum astrinxit ne vnquam aliquid vsque ad capillum in administratione cancellarijacciperet.

Despeciebus Auaritia. PARS 11. Qua habet xv. capitula. De peccato vsura, & cius detestatione, ex sacrascriptura.

CAPVT 1. Icto de his quæ faciút ad detestationeauaritie in comuni, Ddicedu est de speciebus eius. Inter quas primo dicem? de vlura, & hoc ordine. Primo dicemus de his quæ faciút ad detestatione vsuræ. Secudo, de speciebus eius. Terrio, tangemus aliquid de restitutione vsuraru. Ad detestatione verò hui9 peccaufaciun testimonia sanctaru scripturaru. Quoru primum est Exo.22. vbi sic legitur, Si pecunia mutua dederis pauperi meo, qui tecu est, no vrgebis eu quasi exactor, nec viuris opprimes. Secundu est Leuit.25. Pecuniá tuá non dabis fratri tuo ad vsurá, & trogu superabundantiam non exiges. Tertiu est Deut. 23. vbi he legitur: Fratti tuo absq; vsura id quo indiget commodabis, vt benedicat tibi Dns iu omni opere tuo, & in terra qua ingredietis possidenda. Vbi insinuatur quanta sit vtilitas mutuati fra ullo. Benedicit enim Dominus ei in omni opere luo. Quartumett2. Eldræ5. vbi sic legitur, Vsuras à fratribus vestris non exigetis. Aliud testimoniù est in Ps. vbi quærit Dauid ad Drim Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? aut quis requiescet mmonte sancto tuo? Et Dominus subiugit, Qui pecunia suam non dedit ad vsuram. Tabernaculum eius est habitatio militäuum:vnde signisseat militätem ecclesiam,in qua no vult Deus quielcere

ta stultitia est, qua vsurarius laborat in fine vite sua. De qua le

gninoi

præcep

mu-

E re-

ebat

014-

,8.0.

fide-

t fa-

par-

omo,

es, &

leac-

ns pi-

Supra

nam iqui-

utem

néta-

endit

us pi-

nifict.

arni-

gitur

aneti-

olent

hom-

cquo-

tumi-

ore la-

et miltitiz

45, &

as de-

Quin-Vias

rit do-

uit da

TE CILL

Sex-

ua le-

IC.16.

TERTIO loco facitad detestationem vsura, multiplex iniquitas, fine iniustitia qua est in vsurario. Prima auté iniquitas elt, quod iple tepus vendit, quod inter omnia transitoria maxime voluit Dominus esse comune omnibus absque personaru acceptione. Qui enim diues plus de aliis reb9 habeat, vel melioreseas habeat quam pauper, de solo tempore no potest ha-bere, nisi idem quod pauper. Non potest enim esse nisi vnicum tepus simul & semel. Magna igitur iniquitas est, quu vsurarius pauper védit quod comune est. Ideo iusto Dei iudicio in tepotisindigetta frequeter punitur viurarius, cu id vediderit, vel qa viti impij non dimidiabut dies suos. vel quia differt conuersionem luam quantu potest. St sic licet din vinat, tamé semper habet temporis indigentiam, vndede iplo veru est quod legitur Leelel. 29. In tempore redditionis postulabit tempus. Aliter eti a punitur vsurarius pro temporis venditione. Cum enim vendiderit requiem noctis, & lucem diei, mento istis carebit. Vnde tatuus est sacerdos qui cantat pro eo, Requiem æterna dona eis Domine,&c.Quu petit vsurario restitui quod vendidit, præcipuequum vsurarius pretiu soluere noluerit. Scriptum est enim Ezech.7. Qui vendit, ad id quod vendidit non reuerretur. Secunda iniquitas est, quod vendit pauperi id quod ei debet lege triplici: id est, lege natura, lege Mosaica, lege Euangelica. Lege natura dives debet pauperi mutuum quod continetur in illo mandato, Quecuque vultis vt faciant vobis homines, eadem sacte illis.Hão lege videtur implere etia creaturæ inanimatæ. Fluuius enim inuenies vacuitatem fouex, non pertransit, donec eamimpleuerit.Lege ctiá Mosaica debet diues pauperi mutuu. vt patet ex diuerlis testimoniis veteris legis prius positis. Lege etiam buagelica debet hocideilli:iuxta illud Luc.6. Date mumum, nihil inde sperantes. Tertia iniquitas est, q vsurarius quinon est nisi cellarius, vendit pauperi illud quod Dominus Pracepit ei dari. Quarta iniquitas est, quod vult illud quod

DE AVARITIA. est, q à fratre suo, scilicet Christiano vsuras accipit, q Iudaus non facer t. Judaus enim abique vsura ludao accommodat. (Nona iniquitas It, quicquia habet viurarius, quodamodo dentes a fauces habet, quib homines comedit. Frum neu eius, quod a Deo creacú est vi comedatur, homines comedit. Nummeriam eins homines comedut. Vnde vulgariter dicitur, Ego debeo viginti libras vsurario,quæ me comedut. Decima iniquitas etc. que cu gaudio & risu comedut & bibut lacrymas pauperum. Vndecuna est, quipsi beneficio pauperis ad eius deimétioné ventur, dum de hoc quod dedit eis pauper, vitra sortem suam comedut,& inde vsuras exigunt. Duodecima iniquitas est, quicas est, qui contra lege Domini dată Gen.3. In su 'ore vultus tui velceris pane tuo, ipic plus cateris comedere & bibere vult, & tamen fine labore. Alij laborauerūt, & ipse intrat in labores eora.Ad viurarios pertiner quod dicirur in Pial. In labore homini non funt, & cu hominibus non flagellabutur. Tertiadecimaest, opeccato suo finem non ponit. Fornicator in momentopeccatum suum explet: sed vsurarius cum accommodateuatuor pro quing;, non imponit aliquem terminum peccatoluo,nec eriam veller pecuniam suam sibi reddi. De duodecim aliis qua faciunt ad desestationem rsura. OItait PRAS TER prædicta simt xij. quæ faciunt ad detestationera peccu. vlura, Primu est, o vsurarius latro est. Vnde Dis in Luagelio cueiceret numularios de teplo qui pro munusculis fructuu pet, ma-Ange unia offeretibus accomodabant, vocauit eos latrones, dicens, ando Scriptu est, Domus mea domus orationis vocabitur: vos auté stillis illa speluca latronu. In hoceti deterior est aliis latrofurally pla de nibus quia domesticus est. Nulla enim pestis est efficacior ad is tech nocend quam samiliaris inimicus, sicut Sapies dicit. Et nullæ rocini sintoccultiores insidiæ, qua quæ latet sub similitudine officij. vfur Multo plures exhæredat v furarij & depauperat, qua fures. Fur iolan soliocentre spoliat homines, & de nocte sed vsurarius spoliat ben homines & occulte & manifeite, & de die & de nocte, ram ponesses unes qua pauperes. Secundo est, op ipse est proditor. Confert s in 22 tnim pauperi beneficiu mutui, hac intetione vt exhæredet eu uaom ivinea bona, vel alia possessione si habet Et hoc sacitta amio quainimico & etia fratri. Si habet vsurarius fratre mino dioto Do ktetu, primo tradit i pecunia mutuo super possessimos suas, igeon polexharedat eu. Tertiu elt. p ipic est quan homicida, quid atalia Auperibus aufert vitam fuam. Vnde I cciefiast.34. Panis egeniquita lumvita pauperu est: qui destaudat illu homo sarguinis est.

2111

em

peri

TX-

iltē

vel t:&

fru-

upe-

ecu-

, nec

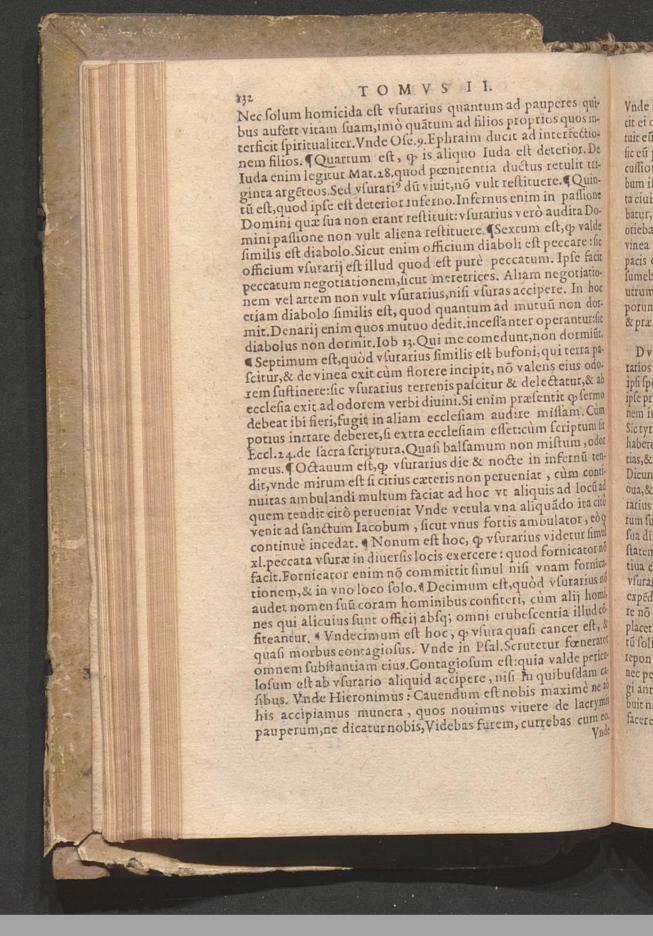
COL

colt li per

de de

d toi

lia fa-

10-

tio-

tII-

uin-

one

Do-

aide

: fic

facit

1t10-

hoc

dor-

ir:fic

niút.

a pa-

odo.

& ab ermo

Cum

ımis

odot

ten-

conti-

cũ ad

a cito

, eòq

fimul

orno

rnic2

IUS DO

homh

udco

eft, A

Cratel

oction.

ım ca

ne ab

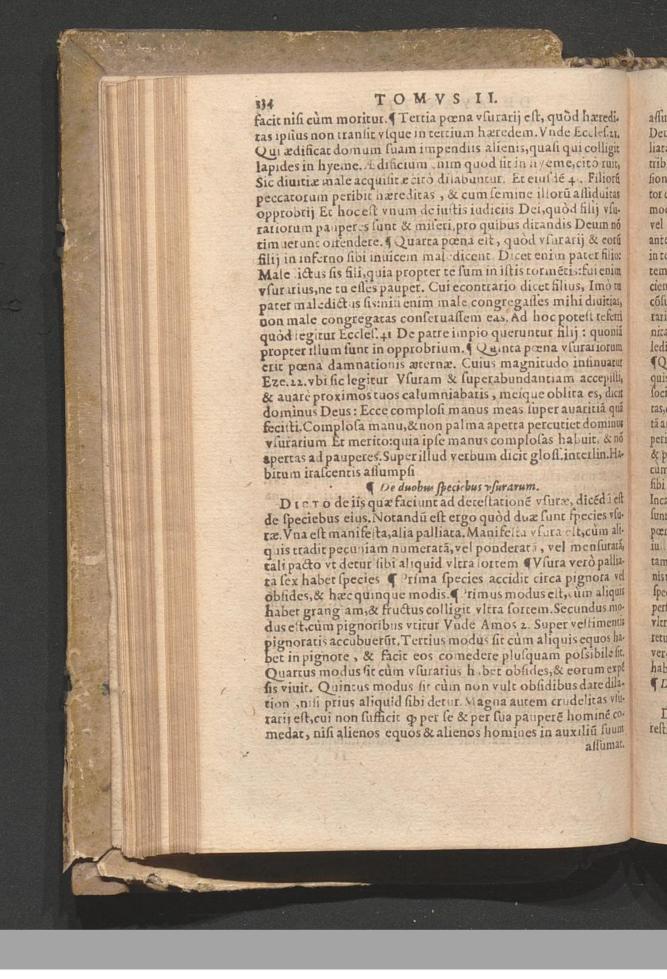
cryms

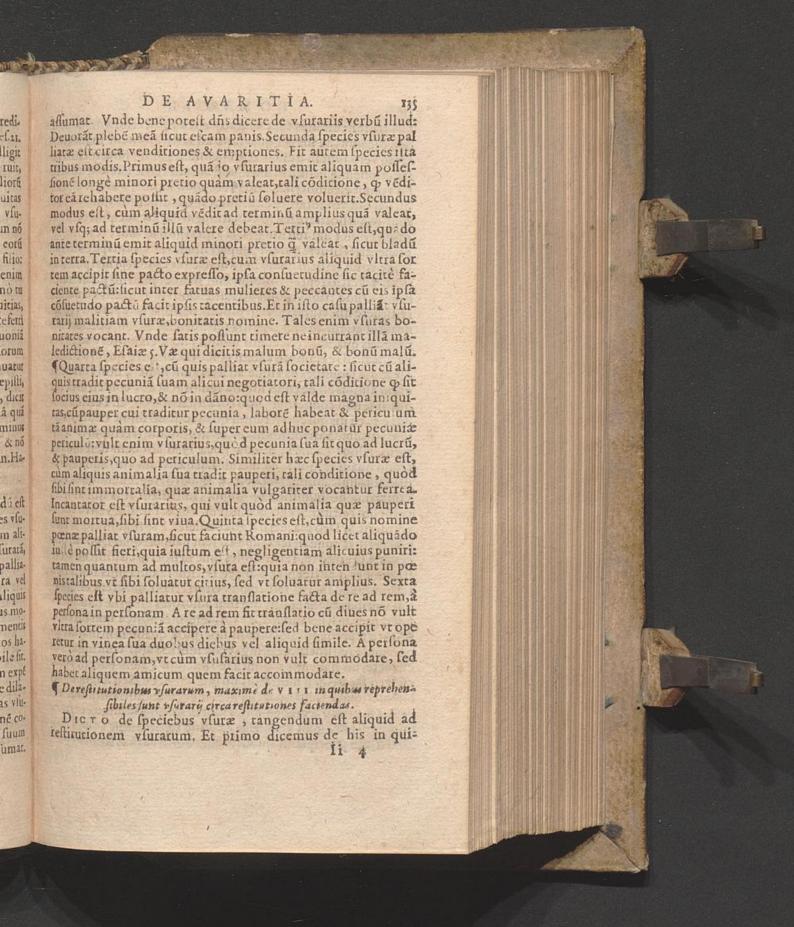
1m eo.

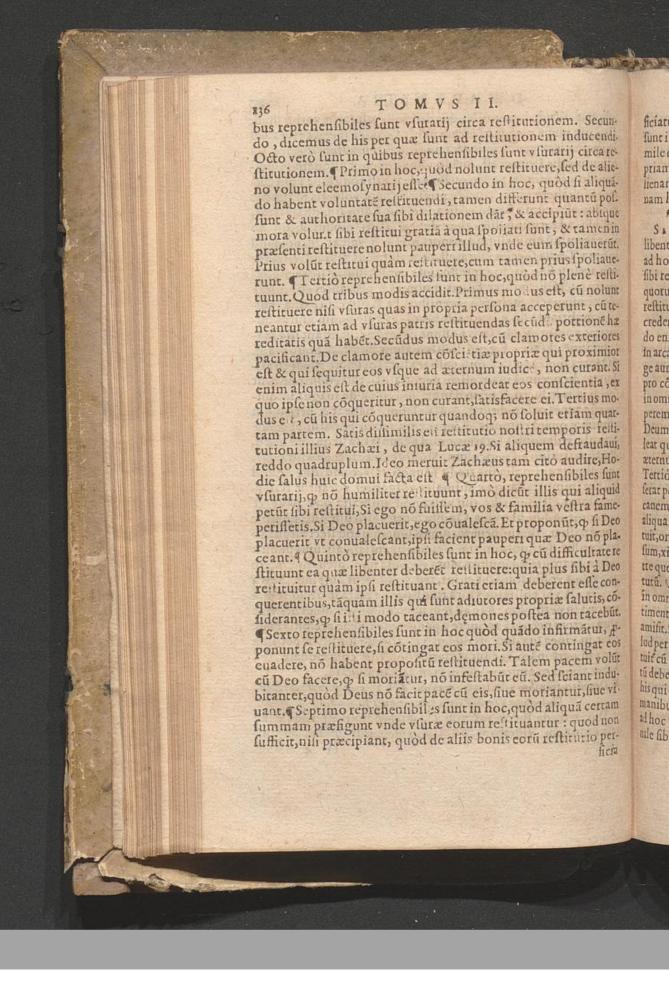
Vnde

Vnde legitur in vita beati Fulsei, qu'um mortuus esset, obiecit ei diabolus, qu'vestem à quodam vsurario accepisset, restituir est Dominus vitæ, vt vita sua corrigeret: diabolus tamen su percussion per totam vitam eius vestigium aliquod percussionis in eo appareret. Contagiosum etia apparet esse mortum istum ex hoc, qu'antum creuerit. Antiquitus enim in tota ciuitate vix inueniebatur vnus sonerator, & ille no sonerator, ille no sonerator, dispicio, dicebatur, Domus eius, domus diaboli, & vinea eius vinea diaboli, & sic de cæteris rebus eius. Osculum pacis ei no dabitur in missa. Ignis à vicinis in domo eius non sumebatur. Pueri ad eius occursum expauescebant & ad alterurum cum digito demonstrabant. Nunc ferè nostrorum temporum siunt homines tam detestabiles, cubicularij principum, & prælatorum ecclesiæ, & ab omnibus eis assurgitur.

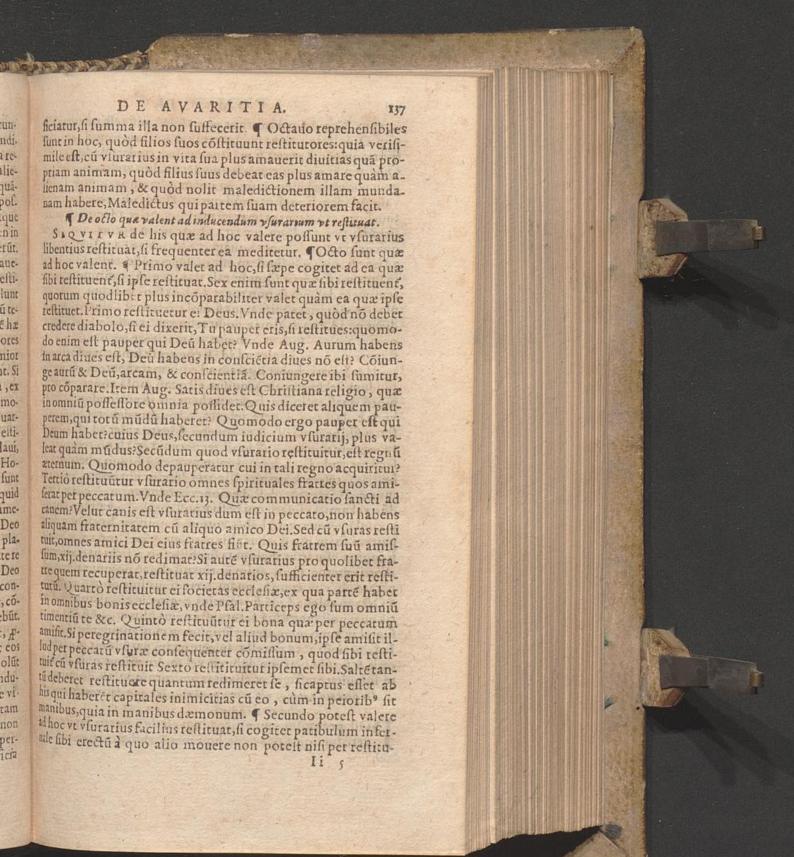
De multiplici pana qua punit Dominus vsurarios. DVODACIMVM est multiplex poena qua Dominus vsutatlos punit. Prima pæna est, q spoliantur à tyrannis, sicut ips spoliant pauperes. Vnde Esa.33. Væ qui prædaris: nónne & iple prædaberis? V nde accidit eis sicut puero paruo tenenti panem in manu, cui canis capit manum, vt panem habere potit. Sictyrannus vsurarium capit interdum vt eius denarios possit habere. Vnde Iere. 18. Perdix fouit quæ non peperit : fecit diuinas,& non in iudicio:in medio dierum suorum relinquet eas. Dicunt illiqui nouerunt teru naturas, o perdix surripit aliena oua, & fouet: sed cu pulli adulti suerint, relinquit ea. Sic vlulatius cogregat ea quæsua no sunt:nec in acquisitione divitiarum luaru haberrespectu ad Deriudiciu, sed etia læpe in vita lua diuitias suas amittit. Secunda pæna est, o non habet poteitatem restituedi vsuras suas. Vult enim Dominus vt cu re turtiua coprehendatur, & suspendatur. Et nota, q rar accidit, g viurarius viuras fuas restituat: quia vel prodigus est, & tantum expedit, q restituere no potestivel auarus est, & ideo restituete no vult:vel licet non sit prodigus vel auarus, tamé sibi potius placet in eleemofynas centu libras expedere qua rellituere cetu folidos. Vnde coparatur vsurarius cuida vasi in quo denarij reponutur habeti vnicu forame per quod denarij immittetur, nec per idem possunt retrahi Oportet enim vas illud confringi antequă retrahătur. Sic est ex vsurario. Illi enim de quo habuitno restitueret, sed forsitan pauperibus daret : nec etia hoc laceret nisi in morte sua:vnde Seneca: Auarus nunquam bene

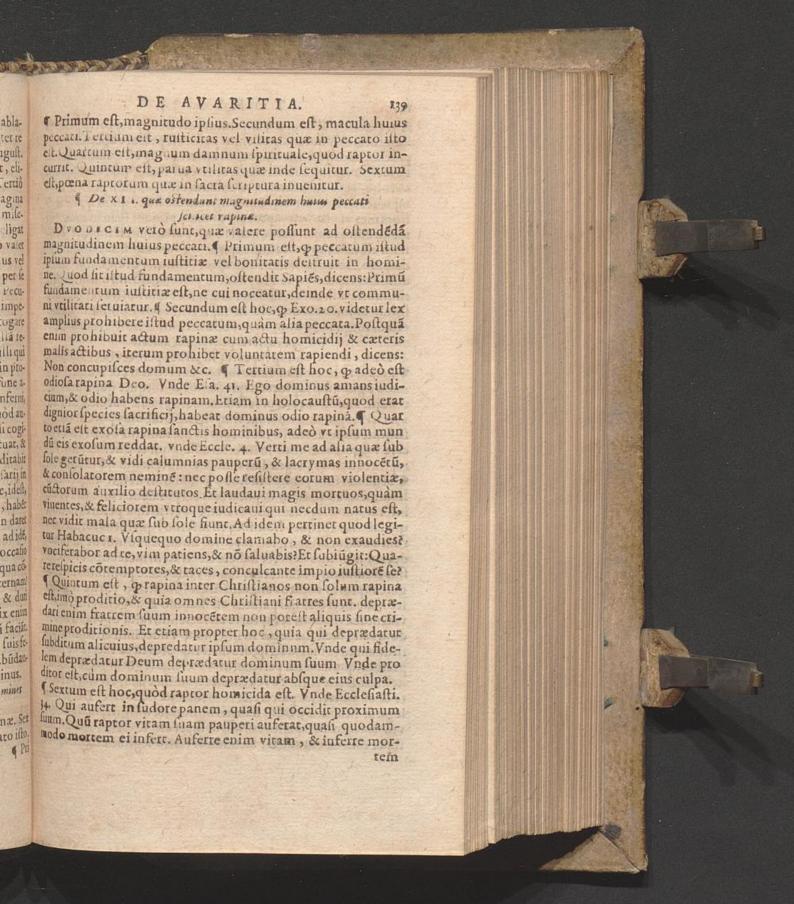

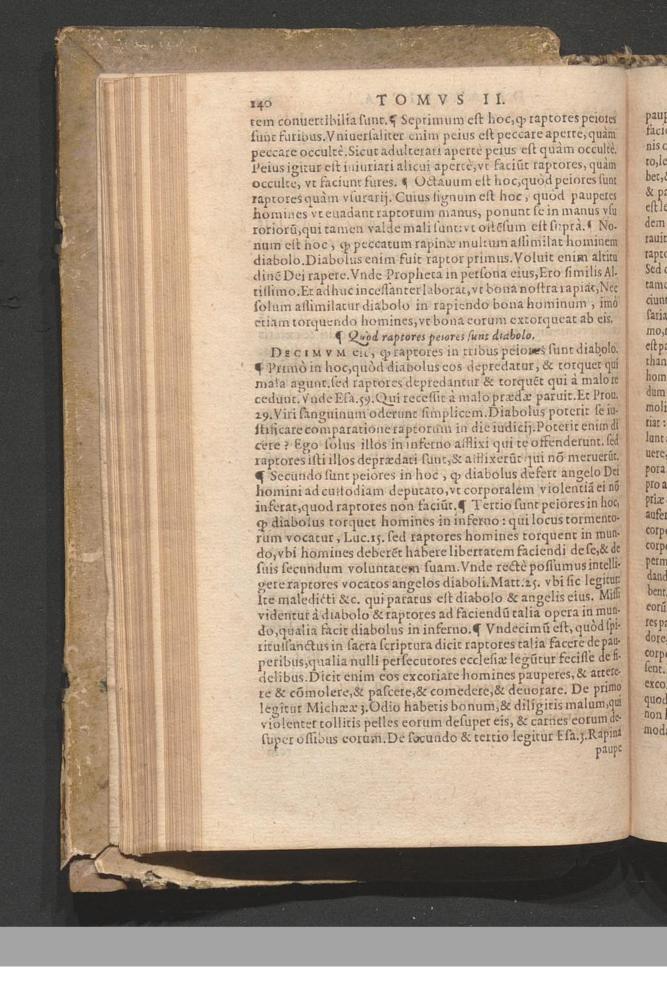

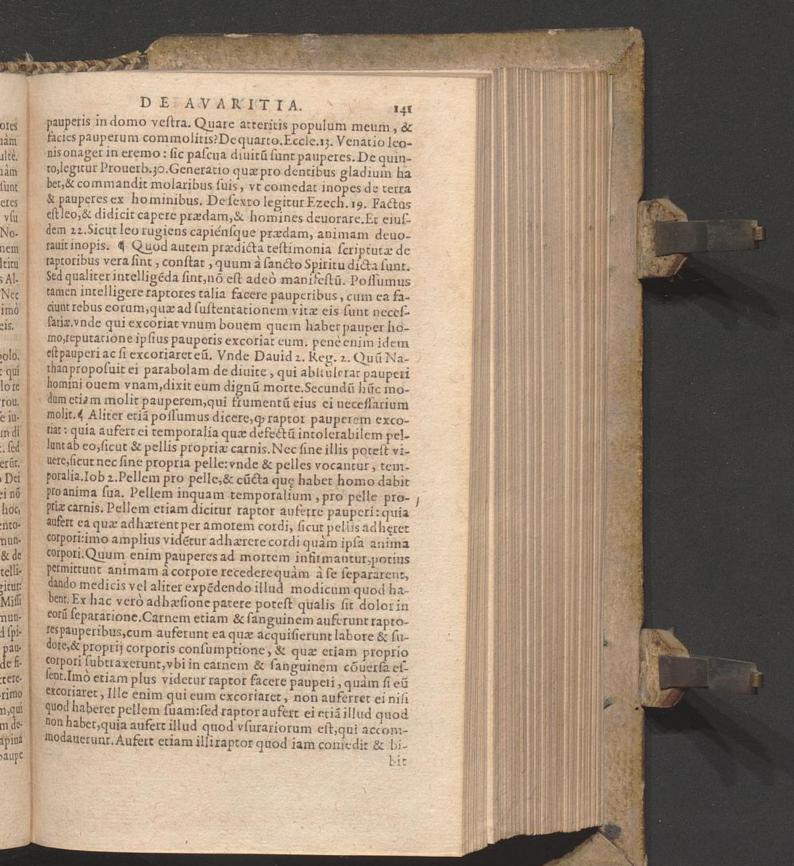

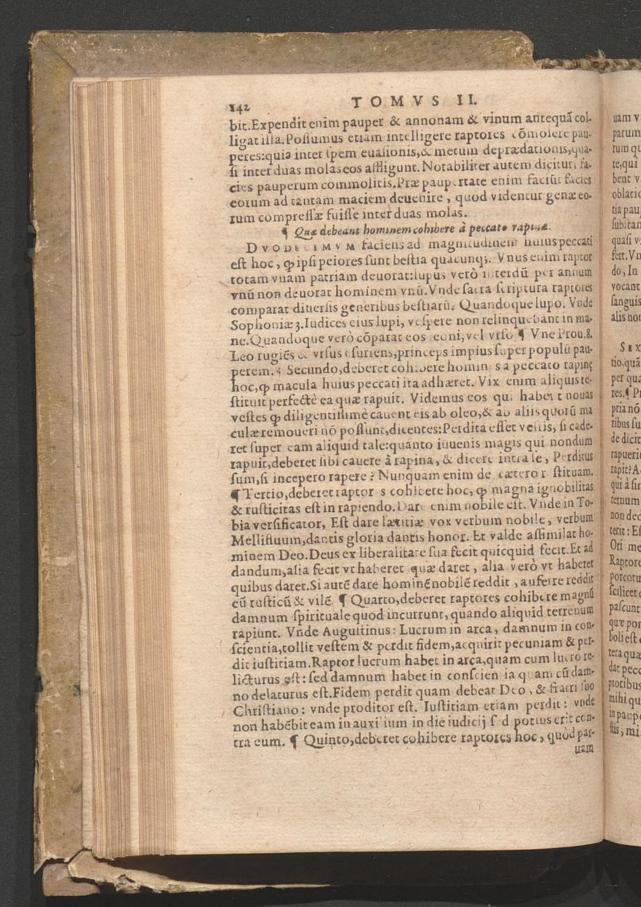
BIBLIOTHEK PADERBORN

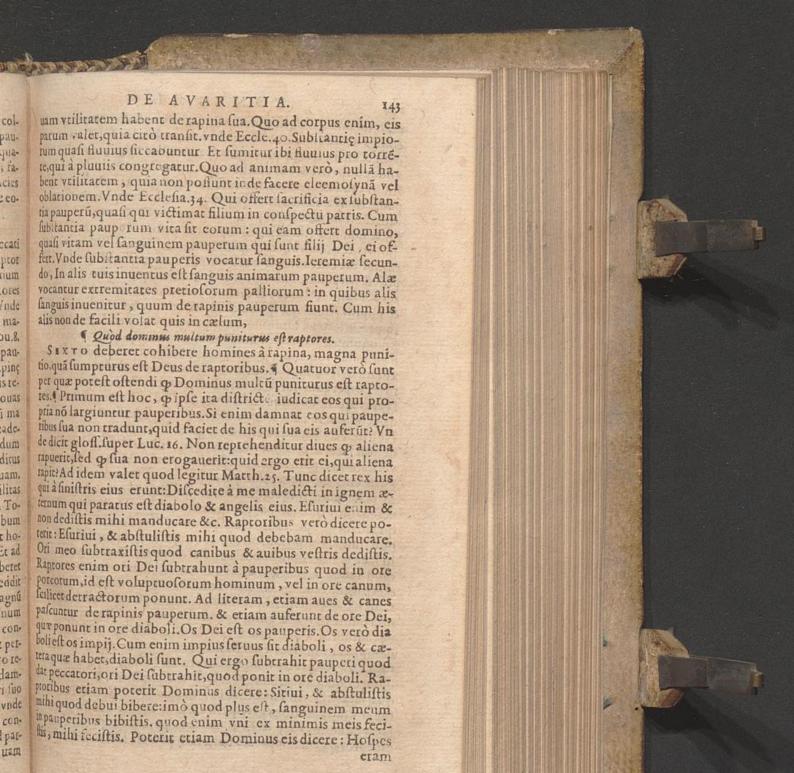

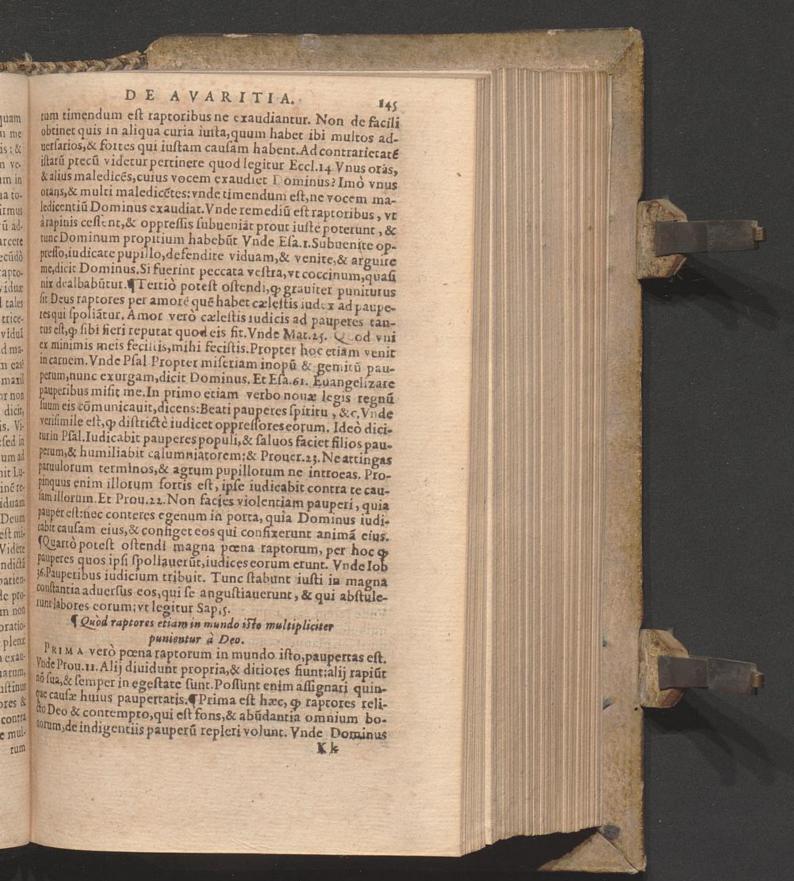

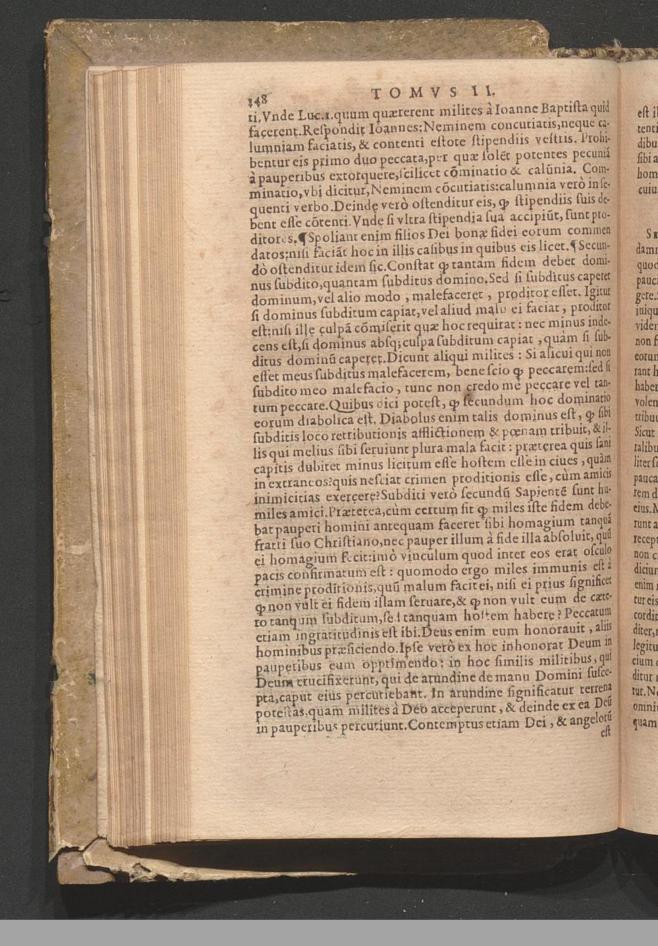

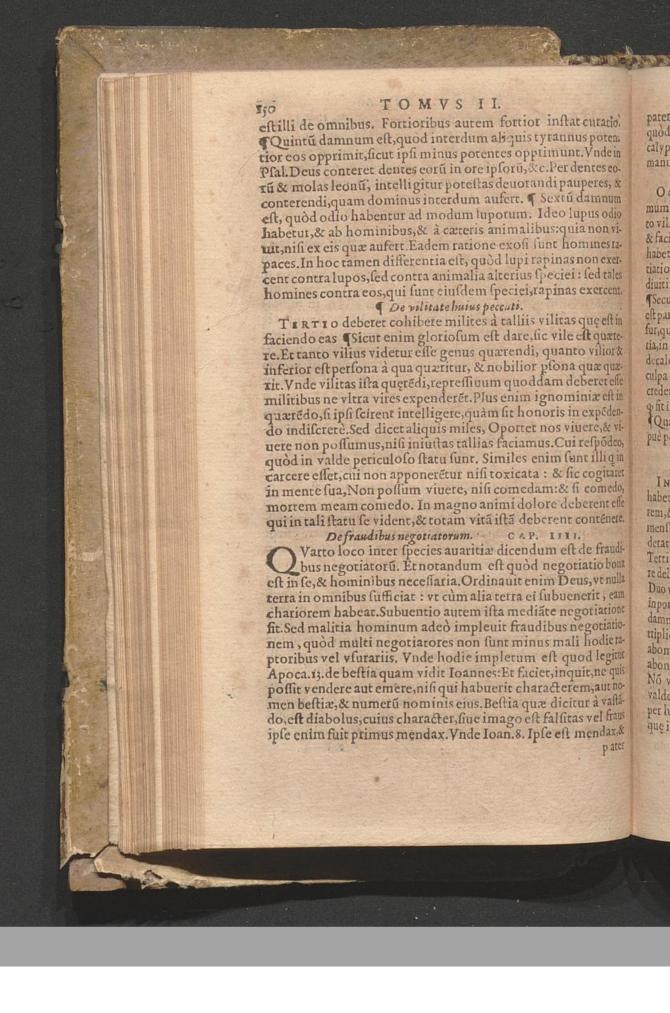
AVARITIA. Leo cepit sufficienter catulis suis, & necauit leenis suis, & imd mipleuit preda spelucas suas. Et subditur: Ecce ego ad te, dicit Dore,no minus exercituii,& succendam vsque ad summum quadrigas gitur was, & leunculos comedet gladius, & exterminabo de terra ut raptædá tuam. Et Iob 27. Hæc est pars impijapud Deű, & hæreæ qui duas violentoru, qua ab omnipotente suscipient. Si multipli-1 ipocarifuerine filij eius, in gladio erut : & nepotes eius no faturaint de buntur pane. In futuro verò pœna raptorum erit, o rapinæ eoenias arum. mincollis eorum imponentut: & sic coram toto mudo ducentur, deinde vero suspendentur. Raptores simili pæna vel maiondebent puniti quam latrones: sed non est qui audeat hoc faralitas etessed calestis rex qui no timet eos, hoc faciet. Vnde Thre.x. ecilius luquitates meæ circunolutæ funt, & impositæ collo meo. Inira Dei quitates possiunt intelligires inique acquisitæ. Amos 4. Iurauit es vo-Dominus in sancto suo: quia ecce dies venient super vos, & leauats uabunt vos in contis, id est, in perticis, ad modu eorum qui suargiu. spenditur. Rapinæ etiam se habebút ad raptores, vt molæ asio de natia collo corú suspesa ad inferiora loca inferni cos trahener potes. Vnde Prou. 21. Rapinæ impioru detrahent eos. Hæ sunt pæretout, nataptorum, quas debent expectare, certi omnino q venient ur, an haba super eos, niss pœnituerint. Iurauit enim Dominus se no tradicit its tunum obliuioni rapinas eoru. Vnde Amos 8. Audite hoc qui contetitis pauperem. Et subiungitur: Iurauit Dominus in supernt que biam Iacob: si oblitus fuero víque ad finem opera eorum. i potti tes int De iniustistallis, peccati huius magnitudine. planta. CAPVT III. P Ertio loco inter species auaritiæ dicendu est de peccato cũ col I iniustarum talliată. A quo peccato tria deberent cohibe-COLUM esinos te homines, scilicet peccati magnitudo, & vrilitas que est in fant, alciendotallias, & damnu quod prouenit inde eis qui eas faciunt. JOHUS-Magnitudo verò huius peccati ex hoc potest ostendi, o præterpeccatum rapinæ est ibi peccatum proditionis. Est etiam ibi a card iria. E ingratitudo & contemptus Dei, & angelorum. Quòd proditio Dom stibi, potest ostendi multipliciter. Primò sic, Si aliquis paterncrep2 amilias filium suu transituru per aliquam viam periculosam, bona fidei alicuius comendaret, & certam summam pecunia pto hoc ei affignaret: si ille vltra summam illam silio eius aliverog hi vi quidauferrer, proditor effet. Et diceret paterfamilias : Ego cot Ecc mendaueram filium meum bonæ fidei illius, & ipse spoliauit ia funt cum. Sed constat q Deus filios suos commendauit potentihumi bus huius mudi, & definiuit eis de quibus deberent esse conten-Lto KK 2

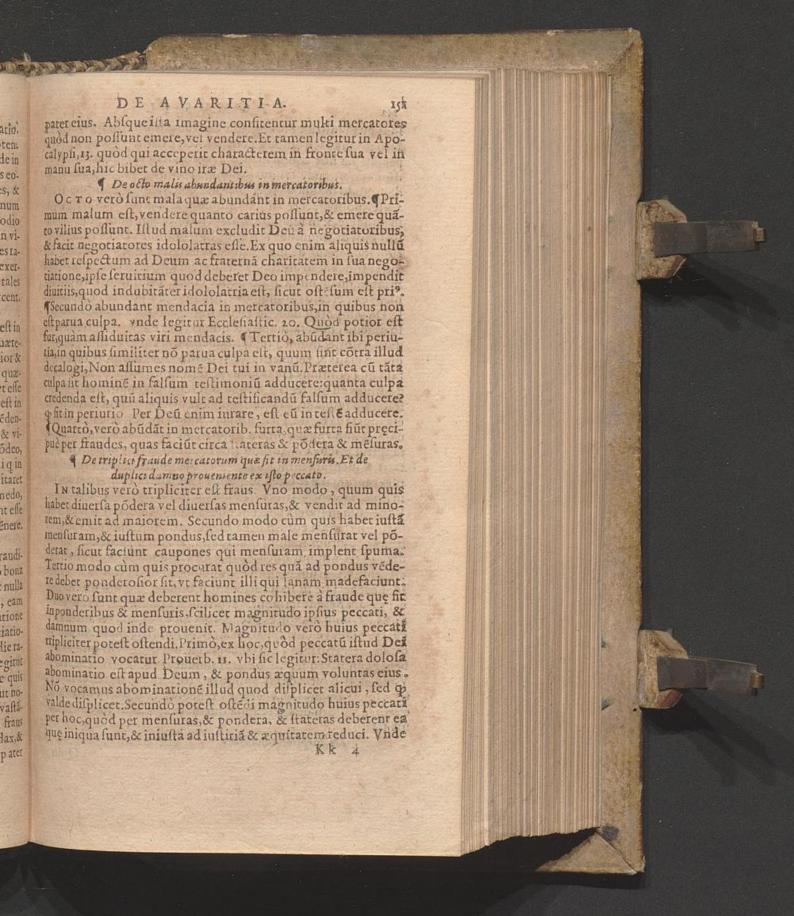

quam, quoniam pufillum & magnu iple fecit, & æqualiter cura

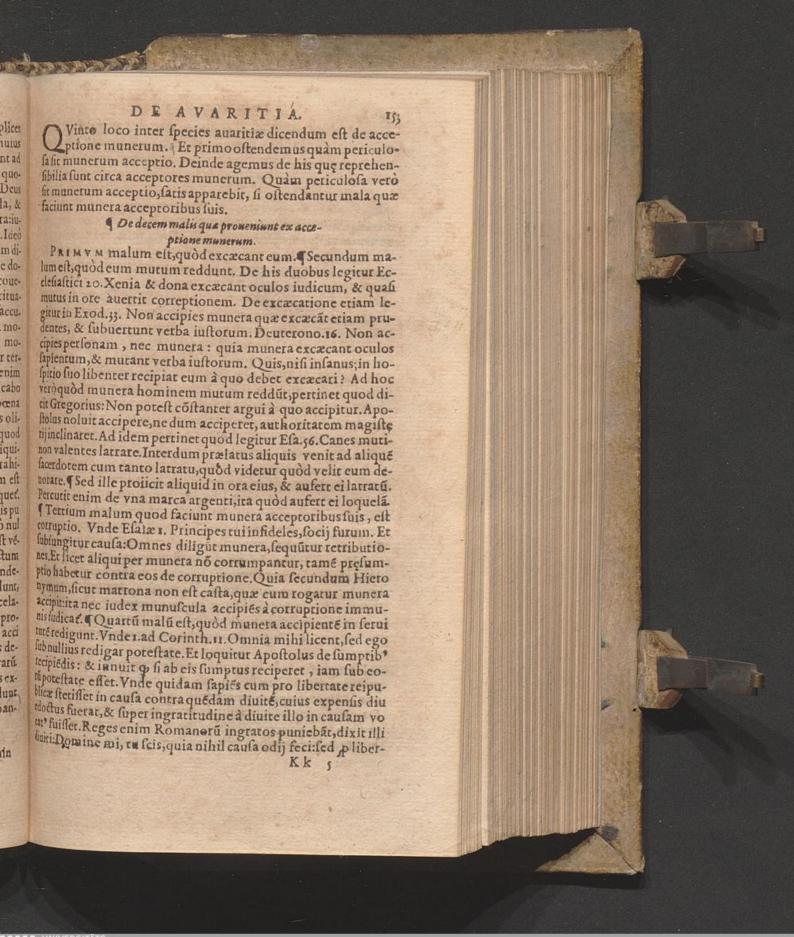
Kk 3

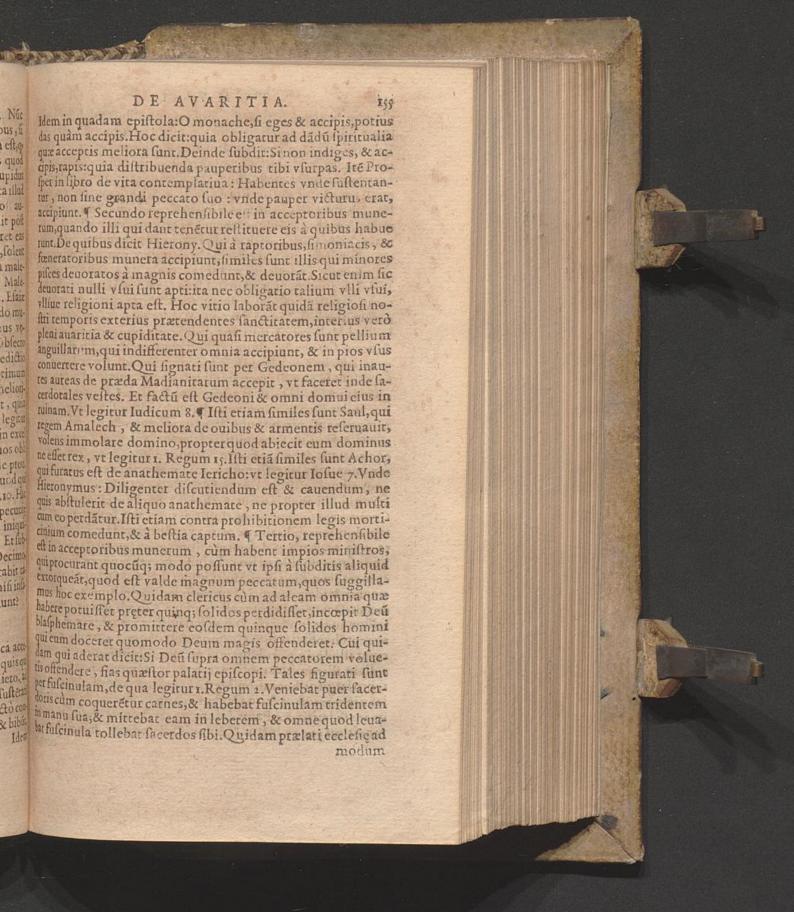

fa fit r fibilia fit mu faciun

PRI lum el clefiali mutus guuri dentes cipies p fapient fpitio [verogi cit Gre Itolus r njincli non val facerdo norare. Percuti Terti corrupt lubiung nes, Et I ptio hal nymum 2ccipit: mis fudio tuté redi lub nulli tecipiéd mpoteft blica fte edoctus car" fuiff Conti:Do

BIBLIOTHEK PADERBORN modum dæmonu habent fuscinulas suas,quibus subditos spoliant. Isti etiam fignificati funt per oftiola per quæ lacerdotes Belis furabantur quæ ponebatur ante idolu eius:vt legitut Danielis 14. Ilti etia iimiles lunt mergulis illis quos vidit beatte Martinus in quodam flumine, qui assiduè capturæ piscium inzendebant. Et ait. Forma ifta damonum eft. Et præcipit eos aud lare.Isti funt velut aucupes. Vnde Amos 3. Nunquid cadet aus in laqueum terræ absque aucupe? Laqueus terræ est prælam malus. vnde Osee 5. dicitur ad prælatos: Vobiscum iudicia ell quoniam laqueus facti estis speculationi, & rete expansuminper montem Thabor. Isti etiam canes sunt, de quibus dicituru Pfal. Ipfi dispergentur ad manducandu: fi verò non fuerintia turati,& murmurabunt. l'ispergétur ministri episcoporumpet corum dioceles. Si non dant eis lacerdotes, acculant illos:urza illud Michax 5. Si quis non dederit in ore coruquippia, lan-Mificant super en prælium. Afterut enim rectum effe & iuftum 9 ab officio & beneficio suspendantur. De iis legitur Iere.s.liuenti funt in populo meo impij insidiantes quali aucupes .la queos ponetes & pedicas ad capiendos viros. Quarto, reprehensibiles sunt acceptores muneru, quando ipsi accipium me nera pro causa pro qua non deberent accipere: sicut iudices qui munera accipiut vel ve institia deserant, vel ve institia faciant, quam graris deberent facere. Vtrunque enim peccatum elt. 9 eut enim iniquus ester qui cappam mea mihi venderet:itain quus est qui iustitiam quam debet facere ex officio, no vulta cere nisi sibi aliquid detur. Ad quod referri potest illud Psalm. Cum accepero tempus, ego iustitias iudicabo. Iustitiam vendl ram dominus iudicabit, & pro ea venditorem damnabir:munt ra vero accipere, ve deseratur iustitia, quasi peccatum Iude ell Vnde super illud Matth. 26. Exinde quærebat opportunitaten cum traderet.dicit glos. Multi hodie sunt qui factum Iudeexe erantur, & idem faciut. Na cum pro munere falfum testimoni dicunt, Deum qui veritas est, vendunt. A simili, qui pro munet fallum iudicium faciut, Deum qui iustitia est, vendut. Qui to, reprehensibiles sunt acceptores munerum, quando nonst ciunt illud ad quod obligantur acceptione munerum. Sicutate cidit in illis qui eleemolynas recipiunt, & tamen negligutot reprolargitoribus earum. Mercedem bene volut sulcipere, se laborem recufant ferre. Quibus dicitur in Pfalm. Surgite post quam sederitis,&c.Panis doloris vocatur panis clericoru:quit requirieur pre co luctus & dolor. Dolere enim debentpeccan

ad mei nem de In rifa : quæ de tut bib vinis & videtui comedi didir. T tate, di quia pe ficere n meduni gultare No: vnicam mors el nci com tút.De i te. Sec Atitistat oftellum rú,qua ecclefia

corum

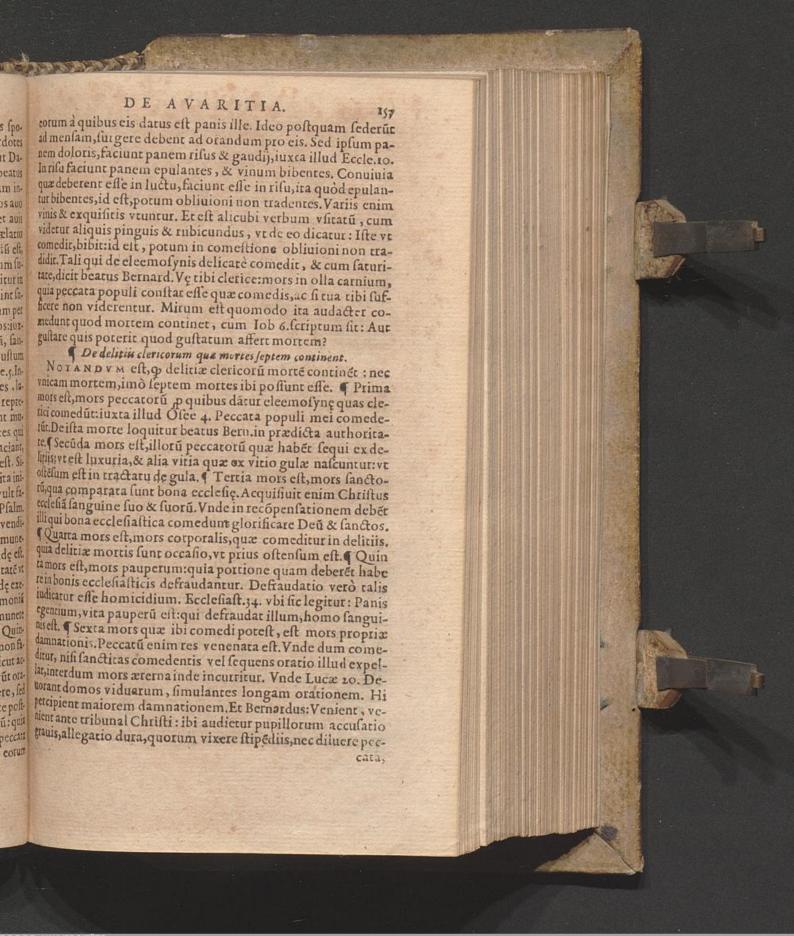
tamors
rein bor
iudicaru
egentiu
niseft. 4
damnat
ditur, n
lat,inter
uorant d

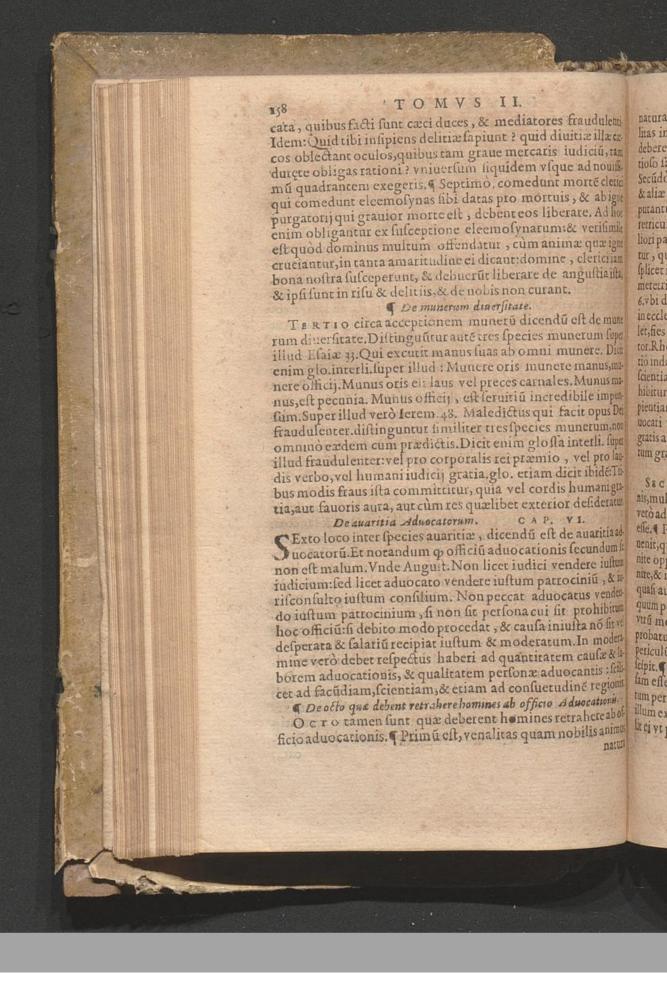
Illiqui l

Quar

quia de

percipie nient an grauis, a

DE AVARITIA. 159 naturaliter exhorrer. Triplici autem ratione indecens est venaulenn lias in aduocatis. Primo, cum care empti fint à Christo, non llæczdeberent se alij vendere. Vnde Aug. Postqua intellexi me preu, tam noso sanguine Christiredemptu, nosui me venalem exhibere. ouill. Secudò, quia venalitas habet vilitatem quandam: vnde pugiles cletic &alixpersonx quaad certamen venales se offerunt, viles rebigue putantur. Aliud iudiciu est de illis qui pro iustitia certant. Mefericum etiam est venales esse. Et cu indecentia quæ in nobilioripatte est, peior sit, venalitas, quæ penes linguam attendiæigm tur, quæ est vnú de nobilioribus membris & in quo magis displicet indecentia, peior videtur esse quantu ad hoc venalitate ia ilta, meretricu. Huic vilitati videtur attestari Apostolus 3.ad Corin. 6.vbi dicir: Secularia iudicia fi habueritis, coteptibiles qui funt inecclesia, illos costituire ad iudicandu. & Poeta: Si fortuna vo mune let, fies de rhetore cosul. Si volet hac eadem, fies de cosule rhea Lupa tor.Rhetor ponitur ibi pro persona vili, cosul pro nobili. Ter-. Dick tioindecens est venalitas ista: quia decorum estet qualentum us,midentiz quod gratis acceperut, gratis darent, precipue quu prous mahibitum sit illud vendere.Prou.23.vbi dicitur: Noli vendere sampenpientiam, & doctrinam & intelligentia. Assimilantur enim adus De uccari viurariis in hoc, o ficut viurarius talentu fortung quod m,non gratis accepit, non vult tradere proximo, ita aduocatus taleni. fuper um gratiz quod gratis accepit, non vult gratis proximo dare. ro lau-T De X I 1. persculis aduocatorum. de:Tu SECVND o deberet homines cohibere ab officio aduocatio nigit as, multiplex periculum, quod est circa officia illud. Possumus eratu vetoad præsens numerare duodecim pericula, quæ ibi possunt elle. Primu periculu est, cum miserabilibus personis non subitia 24 uenit, quibus tenetur ex lege Dei subuenire. vnde Esa. z. Subuedumit nite oppresso, &c. sicut medicus pauperi infirmo potens subueiuitum me,& non subueniens, homicida illius iudicatur: ita aduocatus , & 111qual aufert rem suam pauperi homini, quu nó conservat eam, endenquimpossir. vnde Symmachus papa: Non grandis disserentia, ibitum vui mortem inferas, vel admittas: mortem enim langueribus 5 fit vo probatur infligere, qui hancquii possit non excludit. Secudii 10dett peticulu est, quu scienter caulam iniustam vel desperatam su-2 & L sepit. Tertium periculum est, quum in processu negotij caus : felllam esse iniustă cognoscit, & tame adhuc ea desendit. Quargions um periculum est, quando aduocatus mones ad copositionem 10118. llum ex cuius parte est, quem scit causam iniusta habere, colueabol lei vi parte suam aduersario relinquat, & parte accipiat:conanims natur

DE AVARITIA. hoc rectu judiciu. Non enim quu sitis mihi pares, habetis me inste iudicare. Et alias cum in extremis admoneretur ad susceptionem Eucharistia, petiit dilatione: qua quu nollet amici ei? date propter mortequa ei videbat imminere, appellauit à manifelto grauamine Post morte verò balneatur aduocati in auto ferueti. Vnde legitur in quada tragoedia Seneca, q visum est midam o videret Nerone apud inferos balneante, ministrófque circa eum auru feruens infunderes. Et quum viderer chorum aduocator u ad se venietem: Huc, inquit, venale genus hominu aduocati, amici mei accedite, vt in hoc vase mecum balneemini: adhuc superest locus in eo quem vobis reservaui. Quatro debetet homines cohibere ab hoc officio, quia præ exteris videtur esse corruptu. Inuenitur enim quandoq; aliquis morbus incurabilis, ad que curandu no inuenitur medicus, q2 desalute agri desperatur. Sed nulla causa adeò inuenitur iniusta, ad quá tuendá nó inueniatur advocatus. Quinto deberet homines cohibere ab hoc officio, molestia qua est in audiendo hes.Propter qua dicit Augustin, Christu teste inuoco, q malemper lingulos dies manibus aliquid operari, qua tumultuolas causaru prolixitates pati. Et Ambr. in lib. de officiis: Dispedolicis carere non mediocre lucru. Et Bern, ad Eugenium Papam:Lex Domini silet in sacto palatio, leges perstrepunt secuares. Miror si plerung; dicere non cogaris: Narrauerunt mihi inquifabulationes, sed non vt lex tua. Sexto deberet homines cohibere ab hocofficio, quia valde simile est actibus damonu. Vnde Aug. Nihil est similius actibo damonu, qulitigare. (Septimo deberet homines cohibere ab hoc officio magnum damun, quod facint mali advocati Deo, & ecclefiæ ipfius. Plus cim nocetalicui quandaq; vuus malus aduocatus, quam poslenteinocere decem fures, vel etiam omnes raptores vnius patiz Aufert enim alicui abbatiam suam vel archiepiscopatum hum, quod non possent facere omnes raptores vnius patriæ, Omnes etiam damones non possent tantum nocere ecclesia quandoque, quantum nocet vaus malus aduocatus, qui episcopatum viium vel archiepiscopață subdit dominio alicuius qui leruus est diaboli:per consequens enim ponitut episcopatus, vel uchiepiscopatus eius sub dominio diaboli. Masi aduocati hetucissimiles sunt, & quia sunt falsarij legu & decretoru, qua arasunt secundum judicium corum. Vnde falsarij sunt sacræ laipturæ, sicut & hæretici. Et quia suadent cotraria iustitiæ, si-Mharetici contraria fidei. Duo necessaria sunt ad salute, fides,

r infi-

cau-

nem.

pix-

enim

folicentu

r im-

peri-

edenenta,

t con-

aula.

etiam

e glo-

iulta,

e alio

fideli-

uita-

ur co-

cuius

Epic-

t dno

e labo

luctu

elt in

man

berei

domi

të mu

lerius

uitad

eltin

extill

ti cii-

udam

prius

t:Nos

onet

DE AVARITIA. barem vel episcopu,tam citò aduocati se opponut, nec Det in lancto viro in ecclesia intrare permittut. Si verò electus sit aliquis malus, qui simonia no timet committere, adiuuant eum. Malietia aduocatiquali præcipitatiua diaboli sunt, iuxta illud Mal. Dilexisti omnia verba præcipitationis lingua dolosa. O aduocate, qui es lingua dolofa:id ett, linguofus & dolofus, verhapræcipitationis sunt verba aduocatorum. Ad modu enim illimmachinæ, quæ dicitur præcipitium, destruunt ecclesia Dei. hodie Quoru pæna innuitur quum subditur, Propterea Deus destruct te in fine, &c. Ila præcipitatiua orat Dauid à Domino destrui: voidicit, Pracipita Domine, divide linguas coru : quonia vidi tas, & cium, inquitatem & contradictionem in ciuitate. Solet præcipitium r tuçi contra præcipitium fieri, sed secundum hunc modum loquitur hie Dauid. Tune præcipitium contra præcipitiu efficieur, quaaucoldo aduocari adinuicem corrixantur. Non videtur ecclesia Dei amare, qui permittit diabolum ibi ponere præcipitia sua ad voquum untatem suam. Aduocati etiam sunt sagittarij diaboli. Vnde i crous punileem, 9. Extenderunt linguam suam quali arcum mendacij, & aliquo non veritatis. Nec folum aliis, sed etiam sibiipsis damnum faheitut. dunt aduocati, dum in officio aduocationis seiplos consumut. Piam Vade Olee 7. Comederunt alieni robur eius, & ipfe nesciuit. Alieni, id est, dæmones. In legibus & Decretis, robur multorum acuna consumunt. Seneca: Cavillatio verborum multum temporis ninem nobis eripuit. Mortem etiam æternam acquirunt aduocati in officio suo. Quod videtur signatum Genesis 34. vbi Sichem adan facili mauit Dinam quæ interpretatur causa: cuius occasione deinde expe occilus est. Notabiliter verò Sichem dicitur suisse filius Het jultimor,qui interpretatur asinus. Homines enim duri & asini, qui mocan inaliisscientiis nequeunt proficere, consueuerunt decreta, & immi decretales audire. Octavo deberet homines cohibere ab hoc Ipleet officio amor legis divinæ & conditiones scientiæ decretoru. liten De amore legis diuinæ, dicit Gregorius: Qui diligit regem, die factu ligit legem. Et Psal. Palpebræ eius interrogant filios hominu. factus Palpebræ quæ quandoq; sunt clausæ quandoque apertæ, signid cadaficant sacram scripturam, quæ alicubi est obscura, alicubi est eft ha apetra, qua interrogat filios hominum verum amant Deum. timum Signum enim divinæ dilectionis est, quum quis laborat libencer fraterin studio sacra seriptura. Sacra verò seriptura multum-con-T. Mal tempitur propter scientiam decretorum. Vnde potest dicere, ucum quod dicit Sara ad Abraham, Genelis decimolexto; Inique agis in apcontra me:ego dedi ancillam meam in finu tuum, quæ videne batem

omi-

cato.

nalus

n elt. anter

d ma

endů. itatis

ettor-

enim

De

\$1

DE AVARITIA.

æ eft

pro-

gnata e, per Dis,

rtiam emni-

natur

ű elle epere-

liphe-

parte

unt,&

mundedia

3. Ego

Aug.

mines

la, in

nilitu

æ 212-

debilia

Portet

quo

ca in-

anone

facien:

quod

für me

29425

am,el

as non

. Vndt

lextua

lum &

enach

dit, ne

e recte

dicent

165

indicent. Sed lex Dei quæ contemptum terrenorum prædicati quali aqua clara est, ideo dicitur illi qui lucrativas scientias sedatur, leremiæ 2. Quid tibi vis in via Ægypti: v t bibas aquam urbidam? Tumultuola etiā est, & inslatiua. V nde per siliquas potcorum intelligitur, de quibus filius prodigus cupiebat unplete ventrem suum, Luc.15. Siliquæ enim porcorum resonant & inflant. Propter tumultum quem habet scietia illa signanmaduocati per ranas, de quibus legitur. Exod. 7. Et in Pfalmi. Addit terra corum ranas in penetralibus regum ipsorum. Sedsacia scriptura est pacifica. Vnde Dauid: Pax inulta diligentibus legem tuam Domine, &c. Et iterum: Contritio & infelierus in viis corum, & viam pacis non cognouerunt. Et Ela.48. Vinam arrendifles mandara mea, facta fuifler ficut flume par ma Scientia etiam decretorum animam non reficir iled potius famem temporalium immittit, & quodaminodo homines manit, dum exteriorem apparentiam quætere facit. Ad quod potest referri, quod legitur Elaiæ 55. Quare appenditis atgentum non in panibus, & laborem vestrum non in saturitate? lt vibreuitet dicamus, alix scientix, comparatione sacra scriptura, scientiæ non sunt. Vnde Hieronymus: Literas non nout qui lacras ignorat.

De avarstia ministrorum ecclesia, & ordine dicendorum de illa. Et primo de Simonia, & de octo que facino, ad eins decestationem.

Lequitur de avaritia ministrorum ecclesia. Circa quam hoc Omodo procedemus. Primò dicemus de Simonia: 9 Secund de peccato adificantium Sion in sanguinibus. Textio de peccaro choricatum. Quarro, de peccaro mercenariotum. Quinto tangemus de signis auaritie que apparet in ecclesia Dei Sexto de peccaro indigne conficientium. Septimo, de vuluproprietaru in elaustralibus. Octanoide auaricia telenuz. De Simonia primo hic duo dicemus. Primo ponemus eadur pertinent ad detestationem simonia, + Secudo divisiones qua percinent ad simoniam. Octo vero sunt que faciunt addeteltationem iphus. Primum est illud verbu Damais PapriOmnia crimina ad comparacione simoniace harelis, quali prominilo reputatur. In quo verbo dupliciter detestabilis otteditut, & quia ofteditur excedere corera crimina, & quia dieren comparatur. In multis etiam aliis lueis vocatur narelis peccatum illud. Vnde Nicolaus Papa: Statuimus dectetum de fimo-Mata tripartita hærefi: & Tuper illud Matth, 11 Et cathede

DE AVARITIA. verba nec facir, nec recipit: nec en im sedet iudicans, sed insequitur punies. Causam tamen non tacer, quod scilicer domum orationis domum negotiationis fecillent. Ergo & tu fac similitera Embescant vultum tu iltiulmodi negotiatores, si fieri poteste finon,timeant. Timeant numularij, non confidant in nummis, seddiffidant. Abscondentes suum à te, scientes effundere quam accipere paratiorem. Propter zelum quem habuit dominus conahoe peccatum, scriptum est in Pial.in persona eius, Zelus domustuæ comedit me Etiam peccarum Iudæ voluit dominus patienter tolerare, sed istud peccatum noluit. Petrusetiam magnum zelum habuit contra istud peccatum, quando dixit Simoni mago, Pecunia tua tecum fit in perditionem, vt legitur Ad. 8. Quantum etiam zelum habeat ecclefia contra hoc peccatum, satis patet illis qui canonici iuris peritiam habent. De X 11. contumeliu Simonia. QVARTO facit ad detellationem limoniæ multiplex cotumelia, qua facit istud peccatu Deo: & ponemus ad præsens x 114 decontumeliis istis. Prima est, o Deu vendit. Et hoc duplicitet. Primo quia vendit gratia fancti Spiritus. vnde super illudximis lo.2. His qui columbas vendebant &cc. dicit glo. Spiritus in cofimoliba apparuit. Vnde per columbam, spiritus accipitur, quem sicontri moniaci vendunt: sed Spiritustan cus Deus est, vendunt ergo siligai moniaci Deum. Aliter etiam vendunt Deum du Christum in sa fores craméto altaris védunt pro pecunia celebrando. Nec est parua geren cotumelia ista. No est aliquis ita pauper in mundo qui no multuindignaretur, fi quis vellet ducere eum ad forum, & ibi eu ve nalem exhibere ranqua iumentu fuum:quanta ergo cotumelia elt Deo, cum iple venalis exponitur ab his quis præcipue hominus norandus esset ? Sufficere deberet talibus q Christus semel propeccatis corum véditus est. Venditores ilti deteriores videntur nents elle luda in his quinq;. Védunt immortalem, & iam glorificaoan. 1 tuque Iudas vendidit mortale & in statu humilitatis:maior audicare tem contumelia est quæ sit alicui in staru honoris, qua in statu iret, a humilitaris, vnde cotumelia illata militi, maior est, quam si ini man feratur domicello. Nec semel tantu cu vendut vt Judas, sed plus detr quam centies: minori etia pretio cu vedunt quam Iudas, Credut encium etia eum Deu esse, quod no credebat Iudas, cum vendidit x x x. iæ,u denariis. Iudas etia cu de hoc peccato pœnituit, pœniteria durd. 24 ctus reddidit x x x argeteos, qbus Christii vediderat: led imoinquia maci ad pænitentia induci no possunt ve ea restituant que pet ferial Imoniam acquisierunt. Secunda contumelia est, quod Deum verba

hære

u1.co-

natur

o:Pos-

Adem

ateli

men-

8 fc

ferm

lomia

c in li-

a gra-

omit

15 hu-

gratiz

acura-

fecun-

moniq

pecca-N24

catum

quod

victo

cipiat

non d

nem,

eltqu

rumel

filios

Omni

tatem

Deum

teltabi

non fu

idolof

melia:

consti

domin

peccat

tati lo

veliux

Icm.17

rum ec

quidel

filium

illud D

nia no celebra tum he

LIOLOS !

rò nő.

homin

fication

quando

culope

lactiles

larro el

that 21

LACTO C

quitur: cogitat

venditorem æstimant:quod non est parua contumelia. Si enim aliquis rex vel comes valde liberalis requiratur super venditione vestium suarum vel armorum, pro magno malo haben quid mirum ergo si pro malo habeat ille, qui est liberalissimus largitor omniu, qui omnia quæ fecit, ad largiendum fecit quedam ve eis latgirentur, alia ve ea largiretur, qui munera luada bonis & malis, gratis & ingratis, amicis & inimicis, qui rogat vi ab eq petatur? Hanc contumeliam innuit Petrus, vbi dicits! moni: Quia existimasti donum Dei pecunia possideri, quandiceret, donatorem existimasti venditorem. Et 10.2. dicit Dis: No lite facere domum Patris mei domum negotiationis. Domum Dei domum negotiationis facit, qui Deum negotiatorem existimat. Terria contumelia eit, o donu Dei contemnit, quum illud quod adeò pretiolum est, quòd pretium est regni calo. rum, luto temporalium parificat, in quo etiam ipium donatore contemnit. Non solet parum displicere hominibus qui aliquis bona corum contemnit : vt patet in mercatoribus & artificibus:præcipue verò quum dona corum coremnutur. Et hocmul tum folet retrahere etiam ipfos liberales homines à largiendo, vnde dominus Matt. 7. prohibuit ne dona eius largirentut talibus: Nolite, inquit, margaritas spargere ante porcos, id est, pre tiola de terra dare contemptoribus. Quarta contumelia ell, quod fimonia aufert Deo oftiu ecclesiæ: q dominus maxime voluit servare : propter quod oftium se dixit. Ioannis 10, Sicut aliquis solet se ponere in medio ostij, qui vult servare nequis îngrediatur hili de voluntate eius. În quo verbo fignificault dominus, quod quasi violentiam ei faciet, qui nisi per eu intrabir. Ad oftendendum eriam hor quod ingressum ecclesia maxime servari voluit, intrantit ipse ad discipulos ianuis elausis : qui enim ingressum hene vult feruare, foler aperire volenti ingredi,quantu minus porelt de orio? Et multum placeret ei fi ille qui debet ingredi; oitio omnino elaulo ingredi posset. Ad idem oftendendum iustie Dominus Exod. 12, Postes oftij sanguine agni intingi. quali diceret, faltem offium ecclefia quodptoprio fanguine emi, habere foleo. Hac de caula tradidit ipfe da ues eccleliæ Petro: quia amabat eum ardentius cateris. Per hallectiam poreit idem manifestari in munitionibus, dum guenz sunt portæ solent præcipue eustodiel. Vnde turres consueuerunt fieri super eas. Quinta contumelia estrquia simonia procurat vi ceclesia qua sponsa Dei est, aliunde grauida sit, quama sponso suo. Ecclesia de solo Spiriru sancto concipere deberet

DE AVARITIA.

enim

endi-

abeti unus

que-

a dat

tat vi

it SI-

fidis:No

mum

cxi-

uum

ale.

atoré

iquis

ifici-

mul

ndo,

it ta-

, pre

a elt,

kime

Sicut

quis

cault

ntra-

1211-

: qui

gre-

equi

dem

uene

DIU-

c 613

imi-

citz

eue-

pro-

m2

erct

nod

quod figuratum est in beata Virgine, que inuenta est habens in viero de Spiritusancto. Mart. I. Sed Simonia facit quod ipsa concipiat de spiritu maligno. Vnde mirum est, quod sponsus cius non deserit eam. Ioseph enim voluit dimittere beatam Virginem, dum dubitaret vnde ipfa concepiffet. Sexta contumelia effquod Deum facit nutrire filios adulterinos. 4 Septima conrumelia est, quòd filios Dei exhæredar à patrimonio Christi,& filios diaboli ibi hæredes constituir, iuxta illud Ecclesiastic. 23. Omnis muhierrelinquens viru fuum, peccabit statuens hæredituem ex alieno matrimonio. T Octava contumelia est, quòd Deum idololatricum facit idolo auaritie eu offeres: & in hoc de teltabilior est simonia aliis speciebus auaritia. Simonia enim non sufficit quod alium Deum constituat, sed proprium Deum idolo fuo immolat, quum pro pecunia celebrat. Magna contumelia effet dno alicuius castri, si subditi eius alium dominum constituerent: sed longe major esset, si domino costituto verum dominu captum offerrent. I Nona contumelia est, quod illud peccatum nulli loco, nullæ personæ defert. Alia peccara sancti tail locorum deferunt. Nullus enim fornicaretur in ecclesia veliuxta altareised simonia ipsa etiam altaria inuadit. Vnde Ietem.17. dicitur, peceatum Iuda exaratum esse in cornibus, aratum corum. Per peccarum Iuda, peccatú clericorú intelligitur, quidebent vacare confessioni diuina laudis. Ista est qua juxte flum virginis ponit idolum cupiditatis, vt videatut impletum illud Daniel.9. Et in templo erit abominatio desolationis. Simo nané defert Deo, nec angelis eius. Interest enim cum diuina celebratur, licer Christus præsens sit inquant i Deus, & inquantum homo cum angelis suis. In hoc simoniaci dæmonibus dete notes sunt quia damones timet Christu & angelos cius ipsi veto no. Decima contumelia est, quod eisdem vittur fimonia ad hominu inquinationem squa Christus instituit ad coru lanctiheatione. Vnde bene videtur triumphasse diabolus de ecclesia, quando ecclefia impugnat propriis armis, & quan proprio baculo percutit nam. Vndecima cotumelia elt, quod latrones & laculegos facir obeinere locum & vicem Dei. Simoniacus enim latto elt. Vnde Ioan. 10. Qui no intrat per oftium in ouile ouiu, led alcendit aliunde, ille fer elt & latto. Vnde super illud Matthrees. Vos autem feciltis Illam speluncam latronum, dicit gl. latto elt qui lucra sectatur, qui non dantes corporaliter periequiturise dantes spiritualiter necat. Et dum læssonem proximi cogitat, quan latro seder in spelunca. Sacrilegus etiam est si-

tum e beatu quid 1 nonir Vnde. facerd caro e ergo c etiam gnatu captiu facerd rabatt poffit porin valor

> fratre detrad 10.511 culte o qua ec elt per tioner fum D lumit ter en

ta vel 9.Rad 40 &

DE AVARITIA. regnauerunt, & non ex me:principes extiterunt, & non cognoexerui.Argentum suum & aurum suum fecerunt sibi idola. Qui di-UI vel gnitatem emit, vult postea vendere quæ ad dignitate pertinet. Vnde super illud Actuum 8.de Simone mago, dicit Glos, Spiriegum luçad is ful, tum emere volebat vt aliis vendes plus accipere posset. Et heut lpecta beatus Bern dieit, Qui infideliter intrat, & non per Christum, ælatus quid niss infideliter agit. & contra Christum? Ex quo Christus ur, lanonintroducit aliquem in ecclesiam, post non cognoscit eum. na co-Vnde Petrus introductus ab ancilla offiaria in atrium principis let.Suf sacerdotum, dixit se Christum non cognoscere. Ancilla ostiaria tettecaro est quæ haber quinque sensus quasi ostia animæ. Ancilla ergo ostiaria illum introducit, que carnalitas introducit. Aufert niquiintel cuam limonia ecclesiæ Spiritum sanctum:quod videtur esse sila elle gnatum in hoc, o ignis sacer qui per x x annos Babylonicæ captiuitatis vixerat, subaquis extinctus est, Antiocho vendente a. Miontilie sacetdorium Iasoni: sicut dicit Augustinus. Per quem igné sigumuio rabatur Spiritusfanctus. Et hoc est maximum damnum quod possit sieri ecclesiæ ei,sicut maximu damnu quod posser corailled Etlub potinostro est, si auferatur ei spiritus à quo habet totum suum malifi valorem. Simonia etiam facit vt ecclesia quæ sponsa Dei est, & benedeberet Deo filios generare, generer monitruole talpas, serpeamass tes,& eriam afinos cornutos. Quum in aliqua ecclefia canonicaur vel profitetur aliquis auar9, possunt dicere canonici illius ecclesia, Mater nostra qui fratrem nobis generare debuit, pro dam frattenobis talpam generauit. Quum verd canonicaturaliquis autem detractor, tüc lerpentem generat illa ecclefia: iuxta illud Eccle. i amitto Si mordeat serpens in silentio, nihil eo minus habet qui oclicum tulte detrahit. Qui verò indiscretus aliquis episcopatur in alilicebat qua ecclesia, tunc asinus cornutus in ca nascitur. Nihil enim Alina alud est stolidus mitratus, quam asinus cornutus. Asinus entm n filioelt per stolidicatem, cornurus per mitra. Sexto facit ad detestaetth:11 tionem imoniæ hoc, op peccatum hoc teddit hominem exoauten lum Deo & hominibus.vnde Ecele.20. Qui potestatem sibi altut ellt lumit iniustè, odietur. glo. dicit, A Deo & hominibus. Frequenotellaterenim licet simonia sit occulta, tamen hominem reddit exont class fum hominibus. Punit enim Deus eum in hoc, q apud homines unczi gratiam non habet. Septimo facit ad detestationem simoniæ t adit hoc,quod ipsa vitiat radicem, vnde ea quæ sequuntur venenaari, in tavelsaltem inutilia reddit. Ad quod referri potest illud Osee 1 1000 9. Radix eorum exiccata est, fructum nequaquá faciet. T Octae 8. Jpt 40 & yltimo facit ad detestationem simonia hocio simonia-

r.

rego

ci difficile saluatur, & hoc duabus de causis Primo, propter ma gnicudinem peccati. Secundò, quia oportet refignate beneficium quod fimoniace acquificrut, vnde funt quafi nasla diaboli. Pilcis qui naffam ingressus est, non de facili per locum per quem intrauit regreditur, & per alium locum non exit nih caprus. Sie no de facili renuntiat homo beneficiis quæ simoniace habet, & non aliter saluarur, vnde quasi vnum pederam habet in inferno. Vnde diligenter debet homo cauere quomodoingret in ecclesiam :nis enim caucat sibi, in inferno quali ponit pedem suum.Ideo dicitur Eccles.4. Custodi pedem tuumingie diens domum domini. Qui emit beneficium ecclefiasticum, fimilis estilli qui emeret vt magna moles terræ super eum cade. ret quæ eum opprimeret,& non permitteret eum surgere. Ad difficultatem saluandi quæ ett simoniacis, potest referri illud Iere. 17. Peccarum Iuda icriptum est stylo ferreo, in vngue adamantino, exaratum super latitudinem cordis corum. per Iudam clerici intelliguntur, quorum est intendere confessioni divinz laudis. Ad quos pertinet peccarú simonia, quod innuitur sinptu esse quasi indelebiliter per hoc quod dicitur stylo fetteo; qui idoneum instrumentum est ad scribedum, & per hocquod Scriptum est in adamantino simili vngui, id est, nitido & plano, Scriptura enim in tali matoria facta diutius durat. Sed quia fai ptura quæ indelebilis est, potest amitti, ideo subditur: Exaratum Super latitudinem cordis corum. Et oftenditut & hac scriptus fit in tabula cordis, qua non potest ab eis vel amitti vel relinqui. Ad eandem difficultate pertinet quod dicit Petrus Simoni mago Actuu octano: Poenirentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum fi forte remittatur tibi hac cogitatio cordistui. In felle enim amaritudinis & obligatione iniquitatis video te elle.

Dedinisionibus Simonia. Pos rista ponendæ sunt divisiones qua faciur ad detella tionem simoniæ, & quæ pertinent ad simonia. De quibus us tantum ponemus. Et est prima divisio, qu inter eos qui simoniam comittunt, alij comittunt cam emedo, vt Simon magus, qui proprie simoniaci dicuntur. Alij verò committut cam vendendo, vt Giezi, qui Giezitæ vocatur. Aliquando tamen large vocantur simoniaci & isti & illi. Secunda divisio est; secundum diuerstratem munerum per qua simonia committitut

De quadruplici Simonia. Com MITTITVR auté fimonia quadruplici munere:vide licet cu quis obtinet aliquod spirituale per pecunia, vel perade

Icrob hanc terræ. quom valde liter: 1 non in norae ne:adi lectat locu:(paran Bern. forte | iam it bus de ceret i bere e uit ma bo,& finistr obting

lation

primo

dene tor Pa potifi fuum obtin tor,le dibus cifixi. dere fi teypl fanctu

Sodo

ccclef officia 112,911 tia en

lis cof

DE AVARITIA. lationem, vel per preces carnales, vel per obsequiñ sordidñ. De primo legitur 3. Reg. 13. q quicunq; volebat implebat manum leroboam, & fiebat lacerdos excelforum, & fequitur op propter hanc caulam domus Ieroboa euersa est & deseta de superficie terra. Si veditio sacerdotij idoloru sic vindicata est à domino: quomodo vindicabitur venditio veri sacerdotij? Adulatio verò valde timeda est. Penetrat enim cor hominis, & quasi insensibi liter: propter quod oleŭ vocatur in Pfal. Oleŭ aute peccatoris non impinguet caput meu. Et alibi:Intrauit ficut aqua in intenoraeius, & ficut oleu in offibus ei? Et fit fermo in maledictione:adulatio enim oleŭ est, & maledictio. Oleum inquantu delectat, maledictio inquanti tormetaparat. Vnde gl. super illum locui Quæ male delectant, dicuntur maledictio, quia tormeta parant: à precibus autécatnalibus diligenter cauendu est. Vnde Bern. Vbi no licet facere, quis locus rogatifalius pro alio, alius fonte pro se rogat. Pro alio rogas sit suspectus: qui rogat pro se, iam judicatus est. Exemplu non acquiescendi precibus carnalibus dedit nobis dominus Joan, 2. vbi dicit matri sue voleti vt fa. cetet miraculu: Quid mihi & tibi est muliet? Innuens se no habere ex ea poteltate faciedi miracula. & Matt. 20. Non exaudiuit materteram fuam petetem vt datet hane dignitatem Iacobo, & Ioanni, vr vnus sederet à dextris in regno eius, & alius à iniltris. Exemplu etiam non rogandi pro beneficio nepotibus obtinendo, habemus Gen. 18. vbi Abraham rogauit dominu ne Sodomam destrueret: non enim voluit eum ragare specialiter denepore suo Loth vt eum ab incedio liberaret. Et dicebat can tor Parifich's bon & memorix, q vix rogafict pro beneficio nepotisuo impetrando, qui noluit rogare dominum vt nepotem sum ab incedio liberaret. De illo verò qui per obsequium vult obtinere beneficium, dicit beatus Bern. Circuit sedulus explora torslequitur, & oblequitur, simulat & dissimulat, manibo ac pedibutiepes si quomodo possit introducere in patrimonio Crucifixi. Tertia diuisso est secundu diversitatem coru qua vendete simoniaci volut: quia inter bona spiritualia quæ ipsi vedete volut, quædam funt spiritualia, quiaillis acquiritur Spiritussanctus, ve orationes ecclesia. Quedam verò spiritualia, quia illis cofertur vel habetur gratia Spiritusfancti, vt sunt sacrameta ecclesia praterquam matrimonium & societas ecclesiastica, & officia vel dignitates ecclesia. Quadam verò dicuntur spiritua lia, quia ipfis habetur Spiritus anctus, vt scientia & virtus. Scieta enim haberur inquantu illuminans,& ideo prohibetur vedi

UNIVERSITATS-BIBLIOTHEK PADERBORN

r ma

nefi-

abo-

n per

in ca-

niace

nabet

lo in-

nonit

ingie

m,fi-

cade-

e. Ad

illud

ada.

1dam

uinz

treo,

quod

lano,

atum

ptura

relin-

moni

112,84

ui. la

e effe.

testa-

is ties

fimo-

agus,

ven-

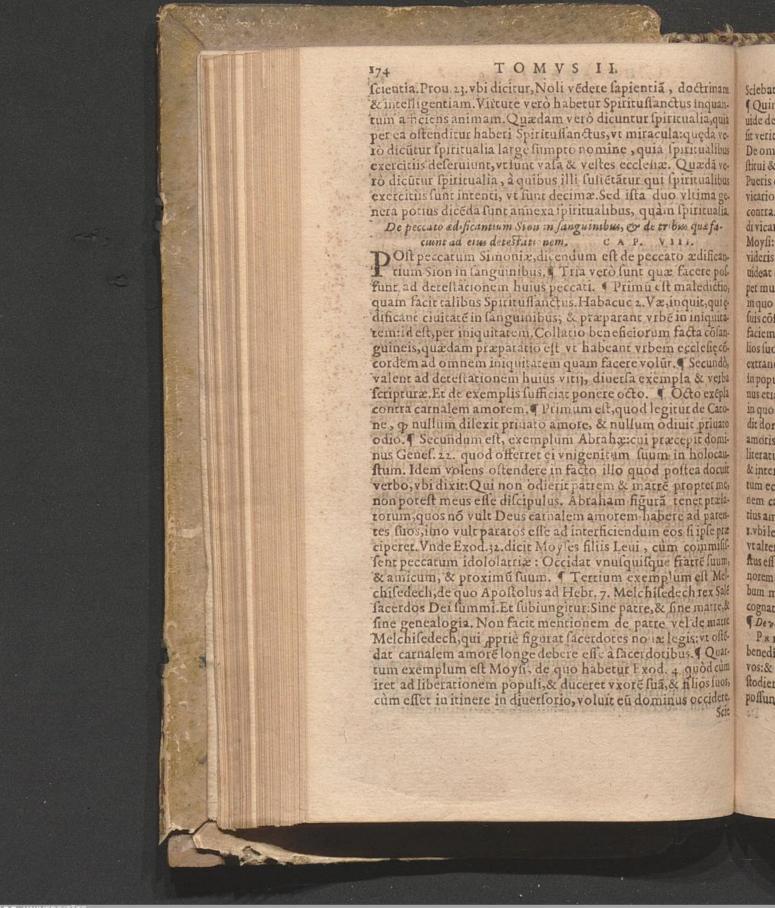
large

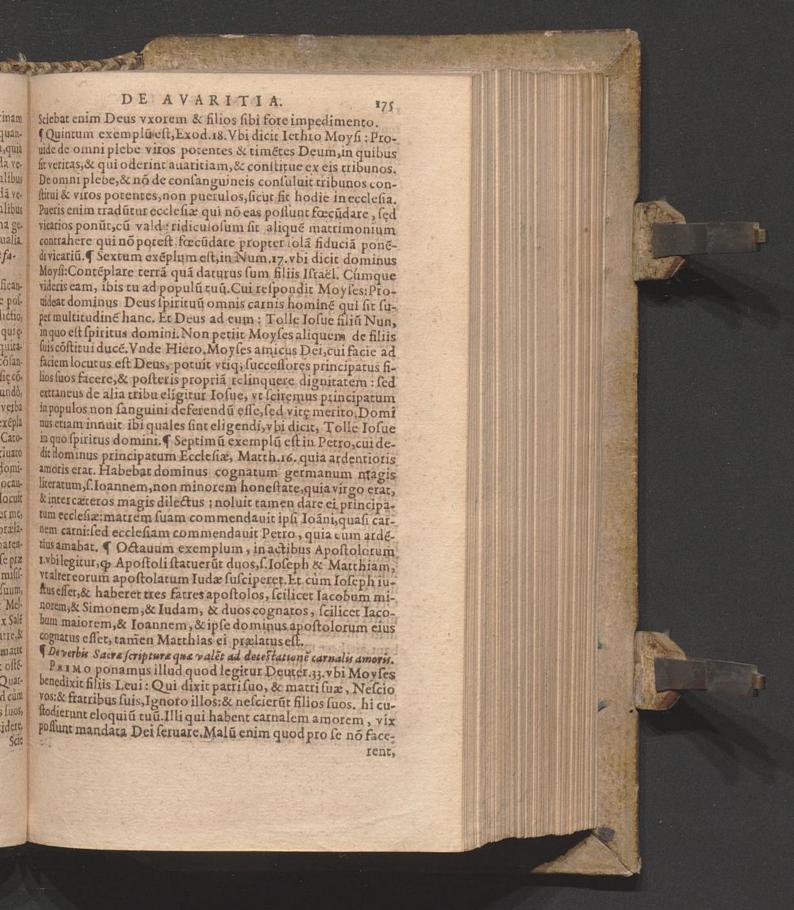
ecun-

uL

videeradu

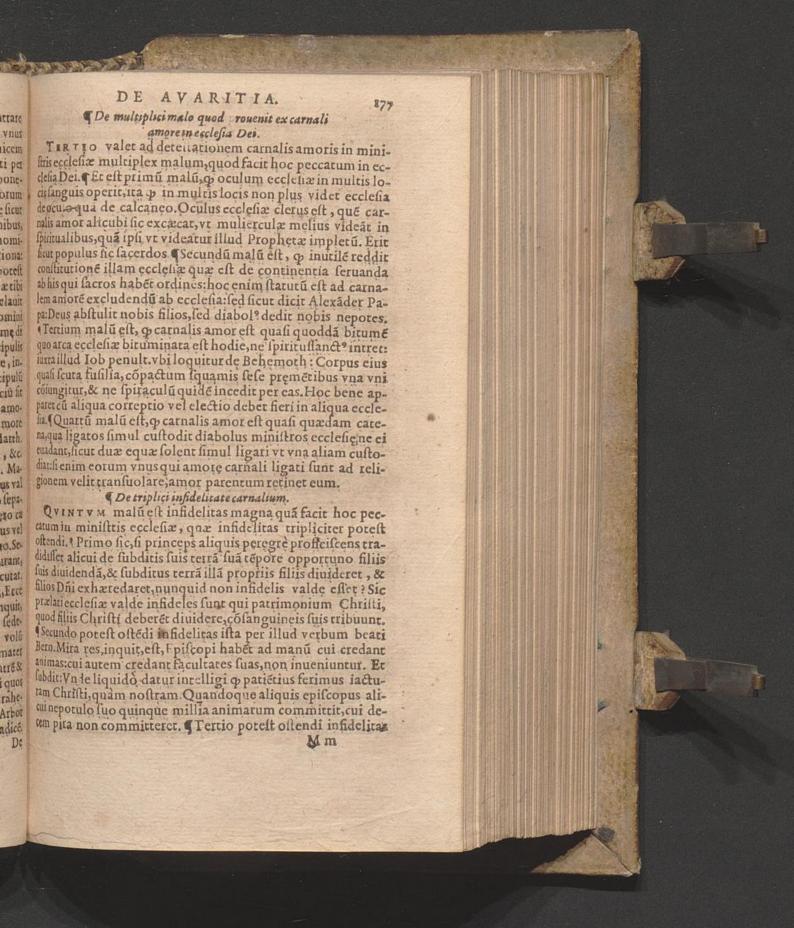
onem,

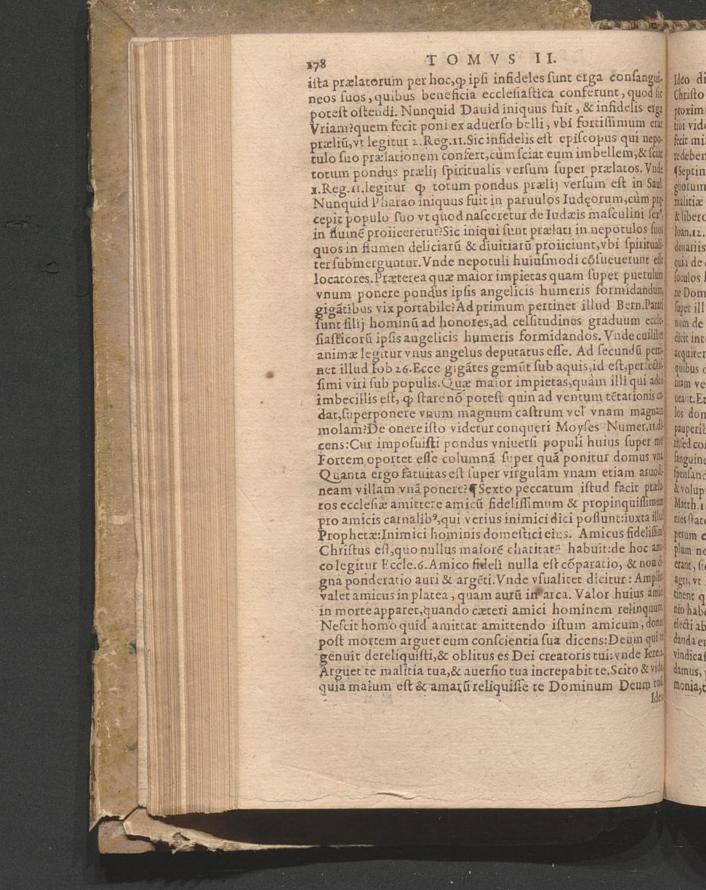

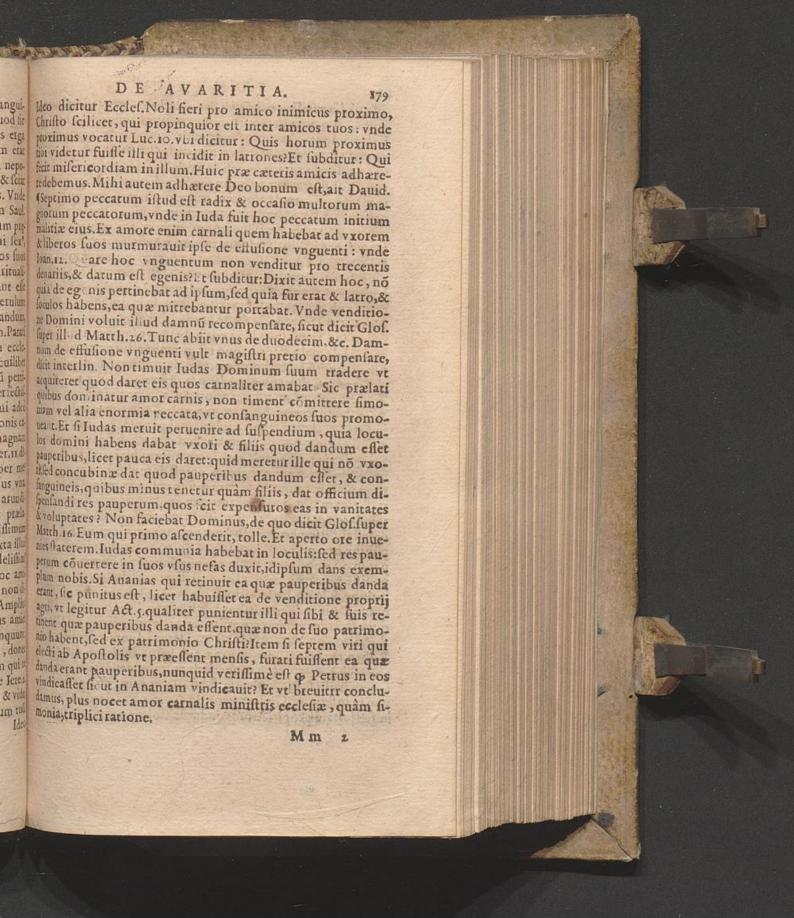

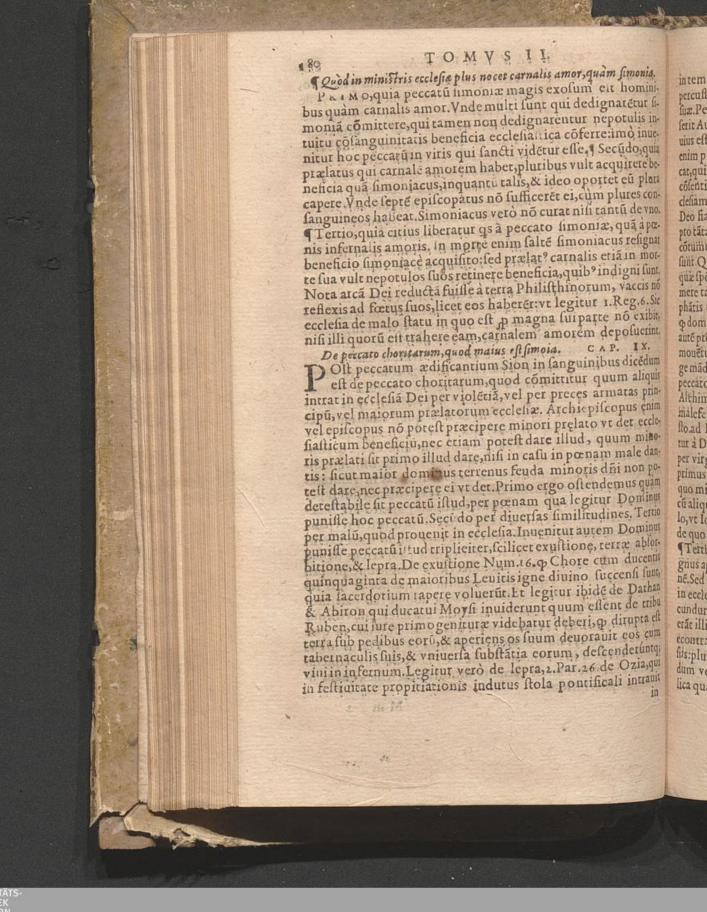
TEB itris eco defia D cistang nalis an Spiritua. ficut po constitu ab his q lemam pa:Deu * Tertin quo arc iuxtaill quali sci colungi paret cu fia. Qu па, диа cuadant diat:fi es

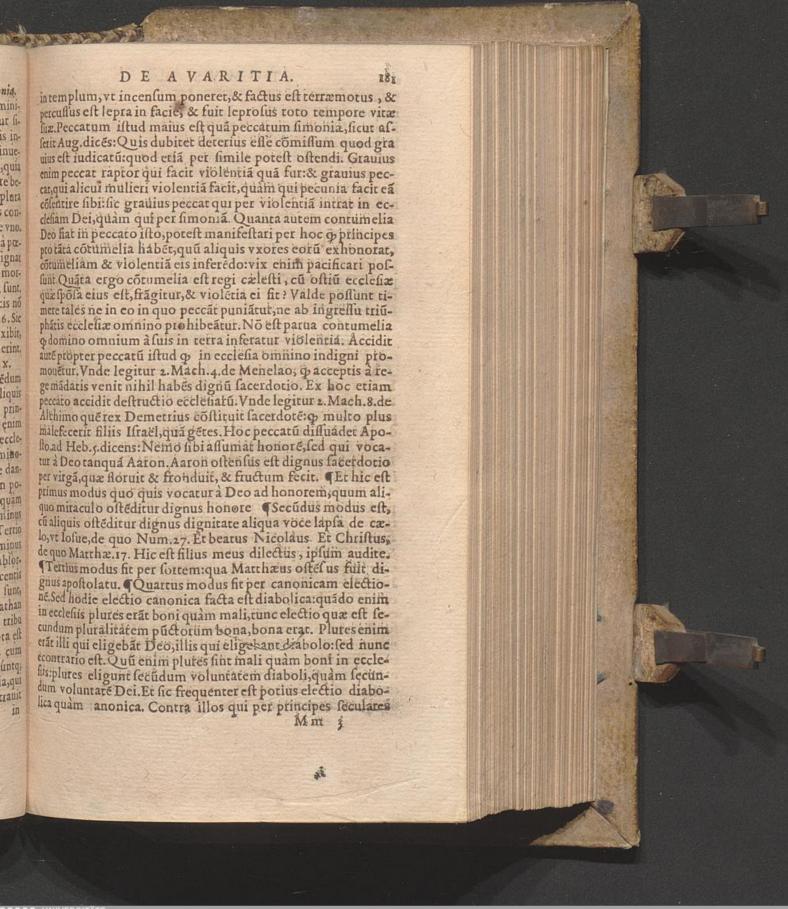
> didullet lais diui filios Di prælatie quod fil Secund Bern.M animas: Subdit: V ram Ch cui nepo cem pir

Ignis de cælo missus, Dei amorem designat, ex quo pure debent

offerre sacerdotes, Ignis verò alienus, ignis ambicionisest ve

cupiditatis. Vnde Bern. Habet aduerfarius noster, vtpote pend

fus dininorum operum æmulator, ignem ambitionis, quem Sal-

uator in nobis non accendere, led extinguere venit. Si quisat-

tem alienum ignem in diuino præsumpserit offerre sacrificio

morietur in iniquitate sua, etiä si patrem habeat Aaron (Tertio facit ad detestationem huius peccati multiplex massiquod

facit prælatus ecclesiæ. Primu est, o oculum intentionis lædil

1Qu

palto

eius, &

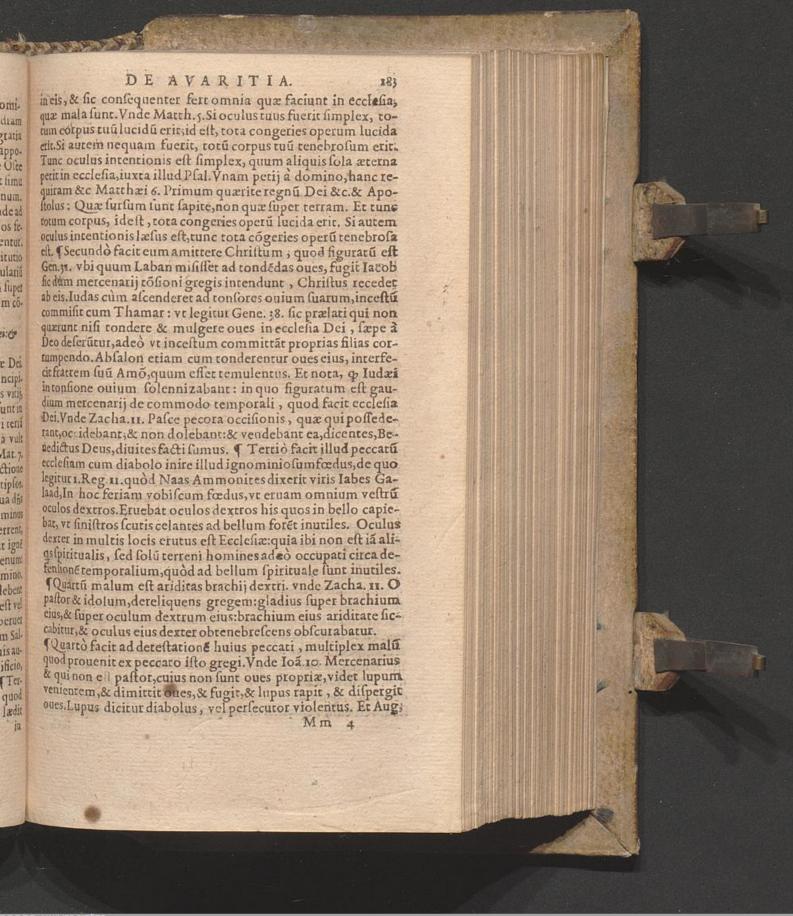
cabitt

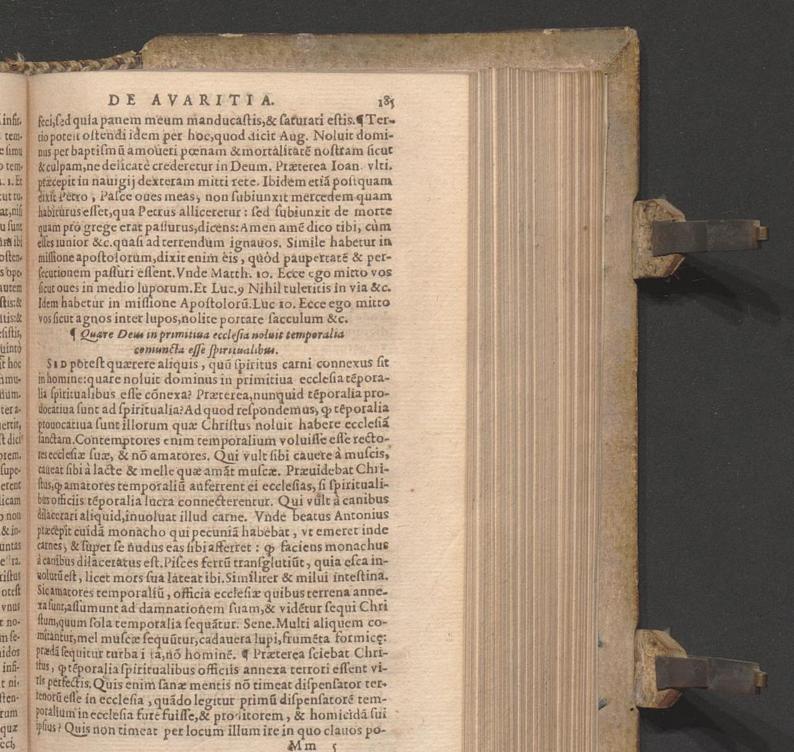
1Qu

quod

& qu

oues.

DE AVARITIA.

ob 18.

debat

tosin

clegi-

quam

fiaelt,

it lub-

nasci-

idetu

orum,

Lc gen-

n,idelt

ia Del

elúpro

ti nihil

ns, Vz

Deque

ımmı-

m eccie

on cel-

Actell

lactes

tu veto

em par

erbia a

iæ.Pro

a habe

fundate

6. Super

n habu

affet ki

uitates

ed dom

as:matt

beopto

lie?Etil

icio lu

abofficio suo. Et ideo voluit duces ecclesiæ pauperes este, eò opaupertas expedita est, sicut dicit Senec. Et subdit : Si vis animo vacare, aut pauper lis oportet, aut pauperi limilis. Et li cætera membra corporis ad plura officia conueniant, vt lingua ad gultum & locutionem, & manus fimilitet ad multa: oculus tamen vnicum habet,& cotactum terre maxime timer: sic oculus ecclesie contemplationi legis diuinæ debuit intendere,& a terrenis iltis separari. Licer pes hominis à cæreris mébris eius leparatus non sictamen habet separatim artem quæ ei delerutt, & artifices qui totaliter circa calciameta eius intenti funt:quam magis deberent esse aliqui qui totaliter spiritualibus fint intentilsed magis occupata est hodie ecclesia in toporalibus quo ad magnam partem fui, quam fuerit synagoga. Vnde quando datum fuit à Coltantino occidentale imperium ecclesiæ, facta eltvox de cælo, dicens: Hodie infusum est venenum ecclesiæ Dei Mercenarij mali latrones sunt, aliunde enim intrant in ecclesiam quam per Christum. Vnde super illud Ioan. 10. Qui non intrat per oftium &c. dicit Gloff. Aliunde quis intrat, vel non bene de Christo sentiendo, vel non Dei gloriam, sed suam quarendo. Iplienim non abhorret spoliare crucifixum, similes militibus qui spoliauerunt Christum crucifigendu. Isti Iudaizant in ecclesia Dei, potius eligetes esse discipuli Moysi, quam Christi,iuxta illud Ioannis 9.quod dixerunt Iudzi czco:Tu dikipulus illius fis, nos discipuli Moysi sumus. Discipuli Moysi lunt qui temporalia volut quæ promisit Moyses. Discipuli veto Christi sunt qui contemptis terrenis calestia volunt habere qua Christus promisir. Mercenarij enim quodammodo patiutur pænä illam qua Dominus soler punire lusores blasphemantes. Habet enim faciem cordis quodammodo præposteratam. Quum enim deberet posterioru obliuisci, & ad anteriora se extendere,iuxta verbu Apostoli, ipsi potius iuxta verbu Propheta, hutin retro & non in ante. Paciem enim versam habent ad teporalia que retro debet este,&dorsum ad spiritualia bona que rierata debet esse ante. Vnde figurati sunt per x x vi. viros habetes doriali tou . la adreplu, quos vidit Ezech. Iph deberent attedere quid accident Siche & populo eius qui protéporalibus spirituale opus fecerut, circucidetes se pro filia Iacob & vtilitate qua sperabat ab Iacob & filiis eius. Vnde Gen. 34. dicit Sichem: Substantia eonus och tu, & primogenita eoru, & omnia quæ possidet erut nostra, Occalione enim illius circucifionis interfecti funt. Sic qui pterrearefac us spiritualia facifit, timere possunt ne æternaliter occidatur.

pium !

natura

tura di

pium !

mo pe

pater I

de Io.

num.S

radifi,

extinct

o Don

mapai

tiam c

conful

cere qu

ficefle

illud, [

ritatis.

cius el

Vitæ g

multit

ca pof

uenian

tiæ in i

ipla in

Ieteos

g alig

Qua

Quive

Non v

quidel

fulit ei

Charit

charita

tionen

tédat. V

Videru

quoda

quæ eā

locus e

De septem signis Audritia in ecclessa Dei apparentibis. CAP. XI, Sequitur de signis Auaritia qua apparent in ecclessa Dei Primum signum cst, cum vnus habet plura benesicia ecclessassicia, quorum sufficeret sibi vnum secundum statum sue persona. Secundum est, cum aliquis in die multas missas celebras, nisi in casibus à iure exceptis. Tertium est, cum aliquis in eadem missa multiplicar officia. Quartum est, quum quis multiplicar altaria non necessaria. Quintum est promotio ad sacros ordines, vel dignitates corum qui sunt instra legitimam atatem. Sextum est, rescruatio fructuum, & congregatio ab eis qui habent annuos redditus. Septimum est, concursus ad sunta processiones, & nummos horarios, & breuiter ad omnia adqua esca alicuius sucriterreni allicit eos, & neglectus cotum in qui bus nullum sucrum speratur. Et sicet aliqua ex his interdument deuotione siant, cupiditas tamen ea adimuenit.

De pluralitate beneficiorum. Si primo quod non liceat

habere plura beneficia ecclefiastica. M v L T A sunt alia signassed causa breuitatis tatu de histagemus, incipietes à pluralitate beneficior u. De qua quida de co filio auaritiæ dicut, q meritorie potest quis habere plura beneficia ecclesialtica, licet vnú eofum sit ei sufficies secundustatum sux personx. De quoru numero quida cum longo tempore affirmasset hoc esse mortale peccaru, du vnicu beneficiu habebat, dato sibi secudo beneficio, asseruit qui licite posset quisplu ra beneficia habere. Er addidit, o nullus posser intelligere, mil qui haberet ea. Cuius rei talis potest assignari causa, sicut legitur Zach.s. Impietas est oculus eoru in vniuersa terra. Luxuna est oculus luxuriosi. Auaritia est ocul? auari,& sic de cererisimpietatibus: vnde accidit o alicui luxurioso videtur aliquasatua mulier, qua nimio diligir amore, pulchra, quuin verttate turpis fit: & hoc est, quia oculo luxuriæ ca intuctur: nimi enim amor luxuriosus qui in eo est, facit eum sic iudicare de pulchi tudine illius. Alius aurem qui non habet huiusmodi oculum non videt illam pulchritudine in illa muliere. Sic ille in quo oculus auaritia, videt o aliquis posset habere plura beneficia ecclehastica, sufficiétia visione falsa vel fantastica. Illi auté qui non habent oculu auaritiæ, non vident hoc, vnde dicut målum este habere plura beneficia talia ecclesiastica, quod multiple citer potelt oftendi. Primo fic. Tria distinguuntur principia operationum nostrarum, s. natura, gratia, & vitium. Igitur cum aliquis vult habere talia plura beneficia, vel natura est princi-

DE AVARITIA.

XL

Dei.

eccle.

e pet-

brat,

in ca-

aulti-

acros

æta-

is qui

era &

lquz

n qui

ım ex

ista-

deco

a be-

űsta-

mpo-u ha-

is plu , nisi

legi-

XUI12

sim-

1a fa-

ritate

enim

lchri

lum,

quo

eficia

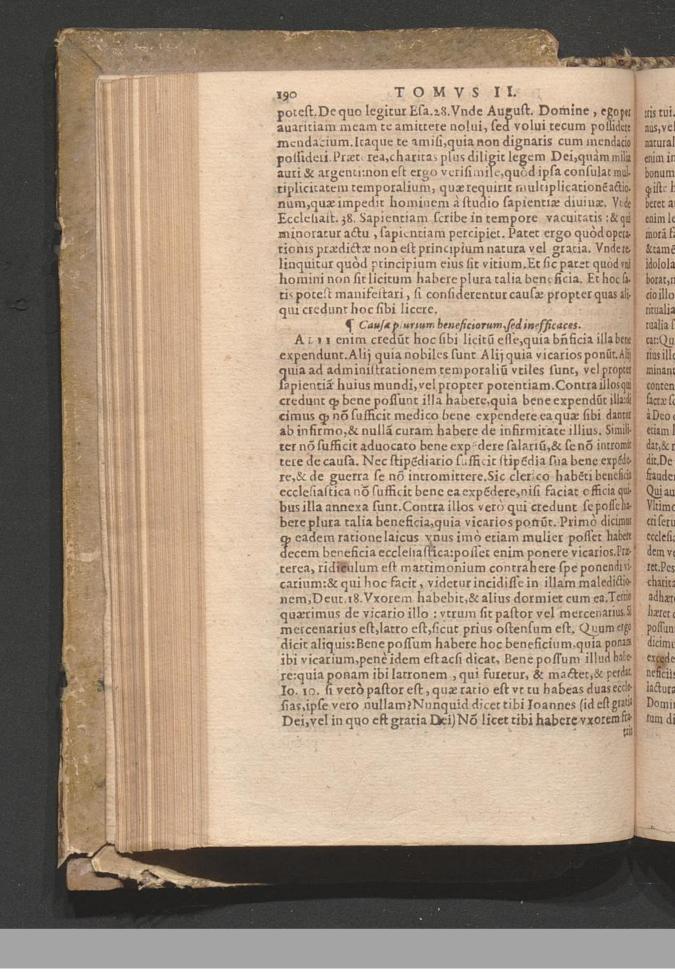
ē gui alum

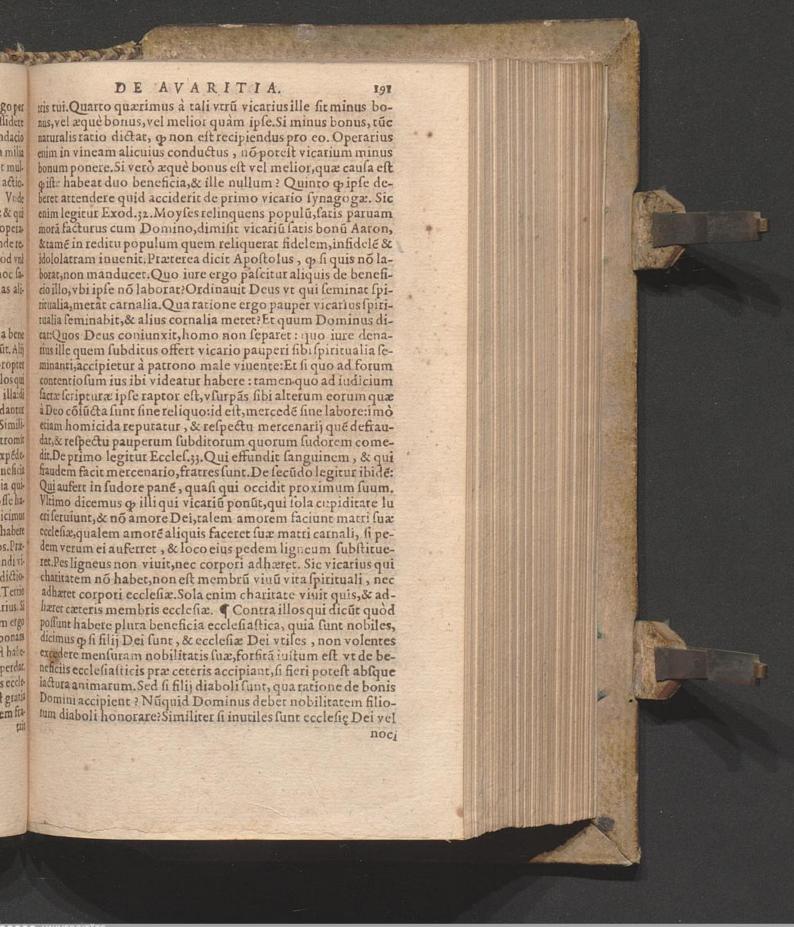
cipia cipia

cum

cinclpium

189 jum huius operationis, vel gratia, vel vitiū. Et videtur o non hatura. Natura enim paucis cotenta est. vnde Sen. Exiguum natura desiderat, & 1, ad Tim. 6. Habentes alimenta & quibus tegamur, his contenti simus. Gratia etia non videtur esse principium huius operationis. Quod multipliciter potest ostedi. Primo per hoc o gratia paucioribus contenta est quam natura:q d patet per hoc, q ipfa est aqua sitim terrenorum extingués. Vnde lo.4. Lui biberit ex aqua qua ego dabo ei non litiet in aternum. Super quod verbu dicit Aug. Qui biberit ex flumine paradili, de quo gutta vna major est quam Oceanus, restat vt in eo enincta sit sitis mundi. Secundo potest idem ostedi per hoc p Dominus consulit contrariu. Consilium enim Dei est summa paupertas. Vnde non est verisimile, o gratia ipsius contratiam confulat. Si enim gratia ipfius multiplication eteporaliu consuleret, ipse Deus hoc cosuleret. Dicitur enim hoc Deus facere quod gratia ipsius facit: & sic Deus consuleret contraria: & scesset in eo est & non. Cuius corrariu dicit beatus Bern. super illud, Ductus est Ielus in desertu &c. Absit, inquit, ve spiritus ve mais qui te adduxit huc, te reducere velit : quia non est in ore eius eit & non. Tertio potest idem ostendi per hoc, q in fine vita guum Dominus venturus est ad cos, no auderent retinere multitudine beneficioru talium. Si enim gratia Dei & amore ta possederunt, desiderare debent, vt in statu tali à Domino inueniantur, vt ab eo digná mercedem accipiant. Et si vnctio gratiz in statu sanitatis docebat eos beneficia multiplicanda este, ipla in statu infirmitatis cum maior est deuotio, 'no permitteteteos de hoc dubitare. Non videtur este consiliu diuine gratie, q aliquis in statu illo viuere audeat, in quo non auder mori. Quarto potest ostedi hoc authoritatibus que sequutur. Aug. Quiveram fidem habet, non cupit in his miseriis fieri diues. Non videtur ergo habere vera fidem, quæ est prima gratia, ille guldesiderat habere plura talia beneficia. Quomodo ergo cosult ei gratia quam non habet? Ité veritas no volat ad muscas. Chairas etiam cum ignis est, no tendit deorsum. Preterea cum charitas Deu super omnia amet, ipia non desiderat multiplicationem terrenoru, quibus eum amittat vel impediatur ne ei in tédat. Vnde Aug. Orium sanctú quærit charitas veritatis. Idem: Videtur quide mihi anim u pluribus actionibus intentum Deo quodammodo vacuari. Non est verisimile o charitas quærat quæ ea Deo euacuent, sed potius quærit pace in qua factus est locus eius. Ipse etia est palliu breue quod verung; operire non poteit.

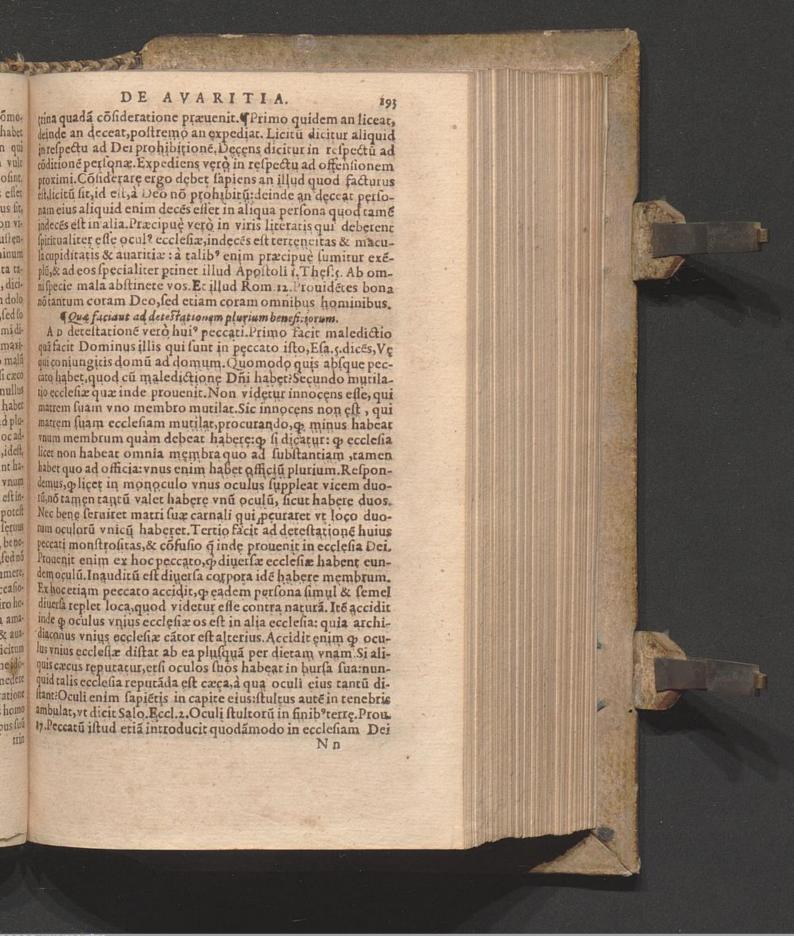

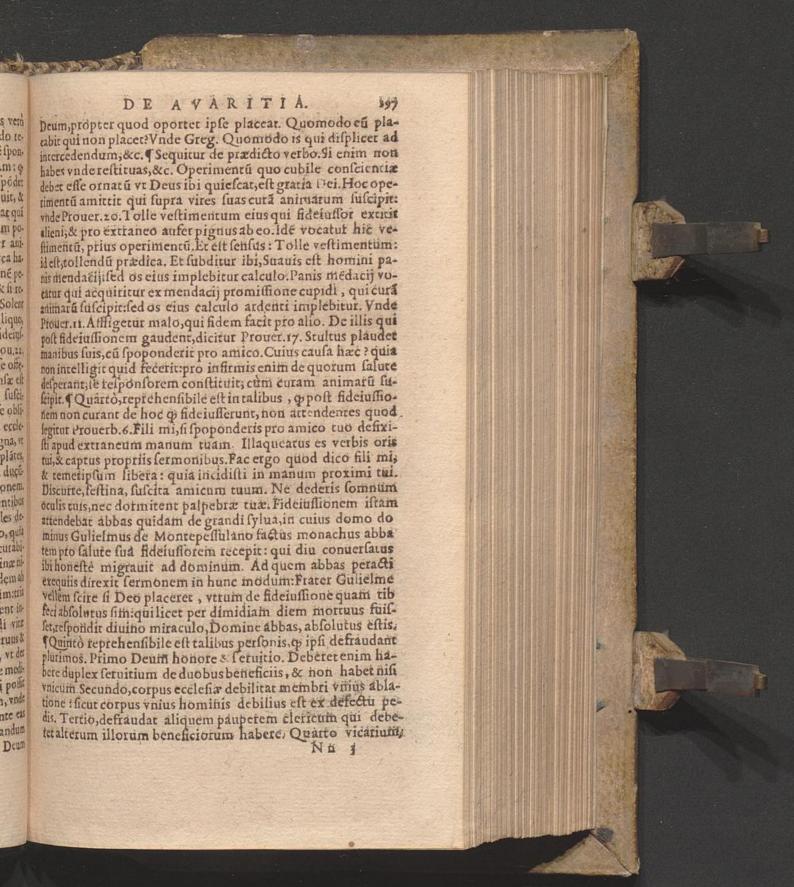
BIBLIOTHEK PADERBORN

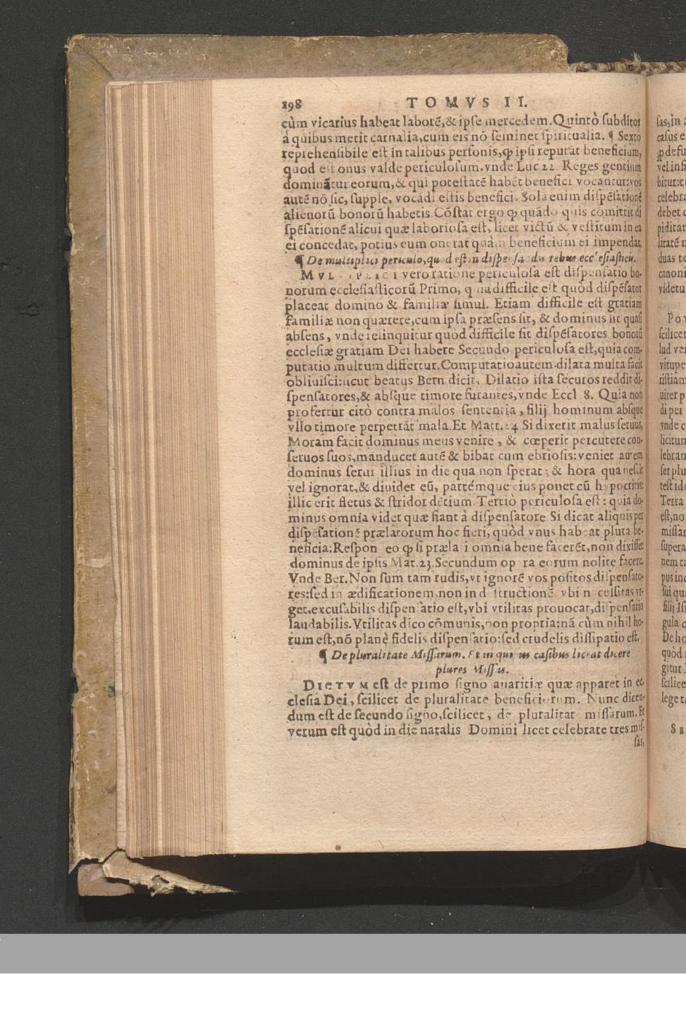
deinde inrespe codicio proxim elt,licit nam en indeces fpiritua lacupic pli,& a ni speci

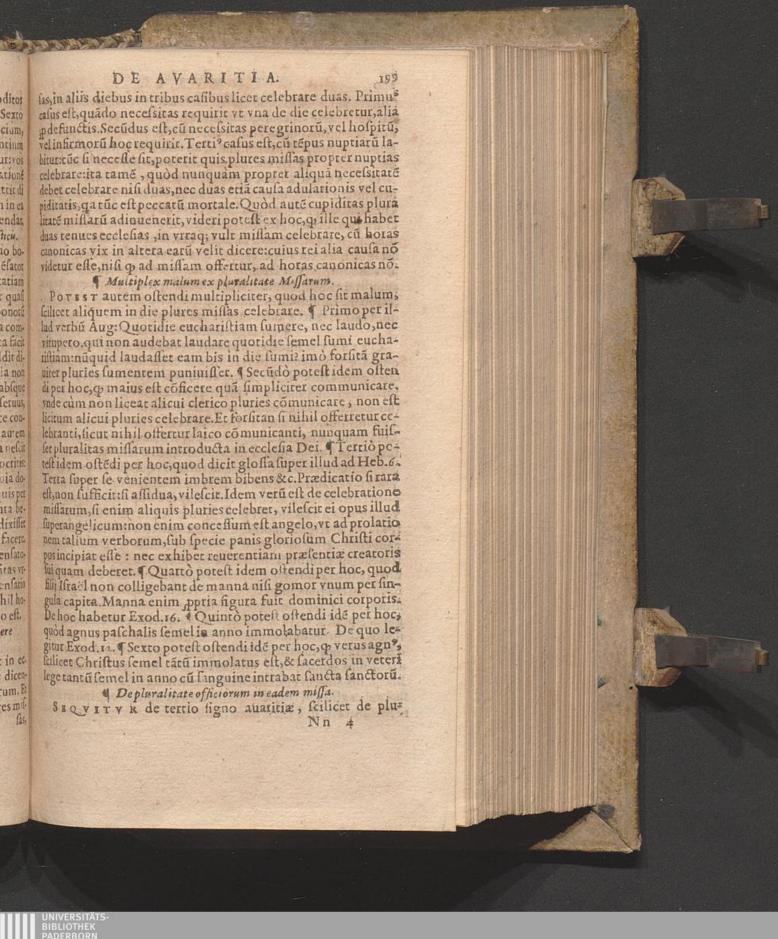
AD qua fac qui co n cato ha 110 eccl matten matren vnum r licet no habet q demus, rú,nố tơ Nec be rum oc peccati Prouen democ Exhoc diuerla inde op diaconi lus vniu quisca quid ta Itant?O

DE AVARITIA. perbus, q vitia eius reprehendatur. Sextò faciunt ad deteftaquod tione huius peccati diuerfa exempla,& de multis pauca ponearuri, mus teltimonia. Senec. in lib. de beneficiis, ait, q quidam cum ildem. illiob virtute & rempublicam bene gestam tatum agri decernt de neretur, quantu vna die arando circumire posi t. No est opus, qued inquic, mihi, plus qua vni ciui opus sir. Et subdit Senec. Quaniftud to maioris virturis putas respuille munus, qua meruisset Das horudin esal. A fructu frumenti, vini & olei fui multiplicati sunt. is fun Edubiungit de se: In pace in idipsum dormiam & requiesca. t defim 06 Quali diceret, Alij multitudinetemporalium quærunt: sed mihadhærere Deo bonum est. Consuluit Iethro Moysi, onus suu ere de partiri in plures vt secu esset Deus. Isti verò congregare volunt quide o bent multa onera in vnu, vt ab eis recedat Deus. Ilti non pollunt diad fe cereillud Pfal. Vnicus & pauper fum ego:cum trini in personis vilitz volunt esse, no vnici. Ille qui trinus vult esse in perionaribus, infali am vous fit in subitătia, videtur dicere illud verbum diaboli, Iro similis Altissimo. Sex sunt reprehessibilia in habetibo pluquannecclesiastica beneficia. Et op præsentia pastoris sit gregi nequá to cessaria, tripliciter oft éditur. Sex auté videntur reprehensibilia cant # nquere essespecialiter in talibus personis. Primo est reprehensibilis t mon ablentia, cum officium corum requirat præsentiam tribus de causis. Primo propter gregis pestilentiam. Vnde ad eum potest s cibes ent qu dicillud verbum Senec. Tantum habes negotij, quantum mefficien dicus in peltilentia. Secudo propter luporum infernalium imredetit portunam sæuitiam. Alij enim lupi solo clamore exterrentur. m full sed de lupo infernali legitur Iob 41. Non fugabit eum vir sagittarius: in stipula versi iunt ei lapides sundæ pauci sunt quos bi pett os petti lupus infernalis singulis diebus non teneat vel per autem, vel lacitum perlingua, vel per aliud membrum. Illo membro tenetur quis iple is alupo infernali qui committit peccatum Necessaria est ergo dumo palloris præsentia quæ oues de ore lupi eruat. Vi de legitur Alogue moss. Quomo do si cruar pastor de ore leonis duo crura aut a com ettemum aurieulæ:sic eruemini filis Israël. Tertiò, necessaria luid 10 ell præsentia pastoris propter simplicitatem & indefensionem erfett ouium. Certum enim est op inter omnia alia animalia vnum is mil desimplicioribus & minoris defensionis est ouis. Catera enim ntergo animalia vel velocitate, vel astutia, vel fortitudine & dentibus ore m & vnguibus quasi quibusdam armis secura sunt ab hostibus m for suis led ouis nihil horum habet : ideo necessaria est ei præ-Remail sentia pastoris, qui eam defendat. Similiter est in ouibus spirinere b tualibus. Multi enim maioris simplicitatis sunt, quam ouis vel perbu

ralitate officioru in eade missa:quod licet interdu ex deuotione hat, veri rame videtur. o cupiditas hoc adinuenerit. In eilde nim matutinis nullus laudes triplicatiin missis verò cupiditas hoc adinuenit, veff non offeratur ad vnű officium, ad aliud fakt De multiplicatione altarium sine necessitate.

Q v A RT v M autem signu est multiplicatio altariu absque necessitate facta, non ex deuotione, sed ex cupiditate. Vnde Ofce 8. Multiplicauit Ephraim altaria ad peccadum: factæsum ei aræ in delictum. Hostias offerent, immolabunt carnes & comedent, & dominus non suscipier eas. Mira infania est, qualta ria multipliceturad peccandu, quæ pure deberent fieri ad Dei placandum. Corpus Dominicum super huiusmodi altaribus ex cupiditate immolatum à Dev non suscipitur, quantum ad ope rationem immolantis. Simile legitur Ierig. vbi fic legitur: Nunquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas?

De consernatione fructuum. Q VINTVM fignu auaritiæ est conternatio fructuum,in his qui habent anhuos reditus sufficientes, quoru faruitas multipliciter potest ostendi. Primo per lioc, quod ipsi videntur ellesmiles cuidam stulto, qui videns quendam magnu fluuiu impetuose currente, cogitauit, o cito pertrafiflet, & mutuatus eft vala à vicinis suis, & retinuit in iis de aqua illa, ne cum pertransset aqua fluui, indigetia haberet. Annui reditus quos habet clerid funt, velut fluuius iugiter manas: sed diuitia laicoru qui no habet ita annuos reditus, sunt veluttorrens, qui quadoq; siccatus. Vnde no est mirum si ipsi reservat de fructibus suis. \ Secundo potest ostedi fatuitas taliu per hoc, o ipsi de potrione pauperu, volut the faur u facere, vel possessiones acquirere, cu ipsi pauperes fame & frigore motiatur. Cotra quos dicit Hier. Accepille pauperibus erogandű &esurientibus plurimis: vel cautú esle, vel timedu, apertifimi sceleris est:aliquid exinde subtrahete, omniŭ predoni crudelitate supetat. Id : Optimus dispesator est, q nihil fibi teleruat. Sulpecta est mihi charitas q aliter diligit proximű, aliter seipsum. Portione sua de bonis ecclesiasticis integre accipit, 1. & victu & veltitu fuu. Pauperes verò efurientes & nudos dimittes, divites the faurizare facit de portione, no attedes quata iniquitas fit, q Pauperu eft, lucceffori suo diviti reletuare, cum vniuersaliter dissuadeat Das in terra thesautizate. Mat. 6. no videtur esse cocessum prælatis ecclesiæ, qui exemplo suo deberalios ad coremptu terrenoru prouocare, o ipsi in terrathesaurizet. Tentio potest fatuitas cors ostendi per hoco

fumon habitu futurus vtpræl bris Ch Humin: bene po volupt tiquod tut effe **Superbi** Pars fac topore ipli de e fieret el ante m stodien facta, e cultodi rit, null Vade e eltqua valet ei quæ fie à debit

ta qua

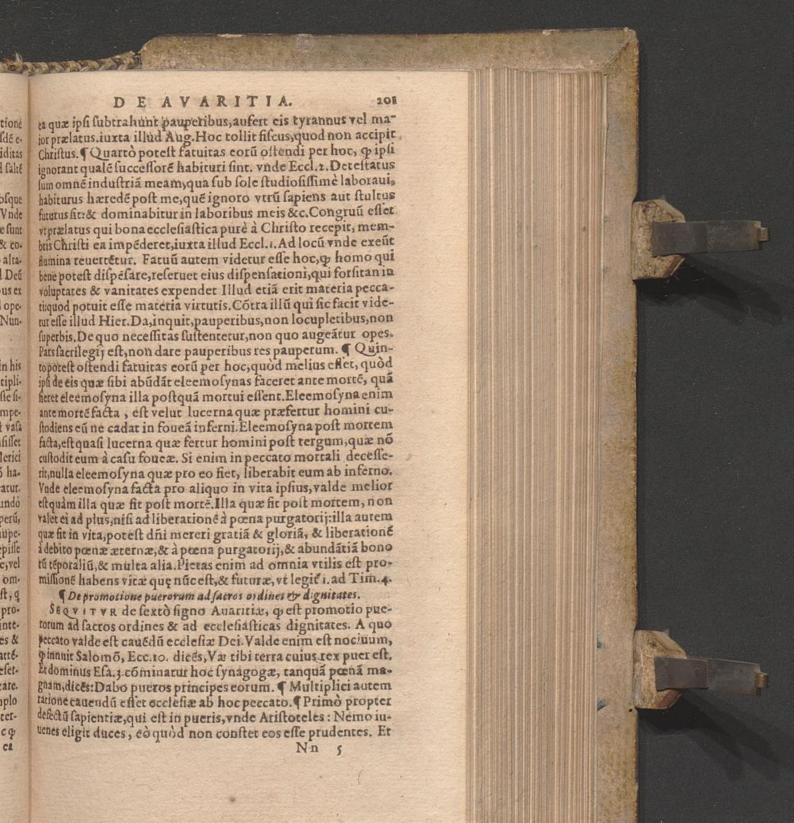
iorpræ

Christ

ignora

SEQ totum peccate 9 innu Etdom gnam, tatione defecti uenes e

tú tépo million

ribi terra cuius rex puer est. subditur, Et cuius principes man

comedunt. Et super illud Ecclesiast. 12.4 Adolescentia & voll

ptas vana funt. dicit interlinea. quod voluptas carnis comeses

adolescentiæ. Ignis concupiscentiarum quasi naturalitet !! iuuenibus est, cur igni materia ministratur, quando pralatit

ficiütur. Habent enim divitias quæ funt materia gulofitatishi

te:& 9

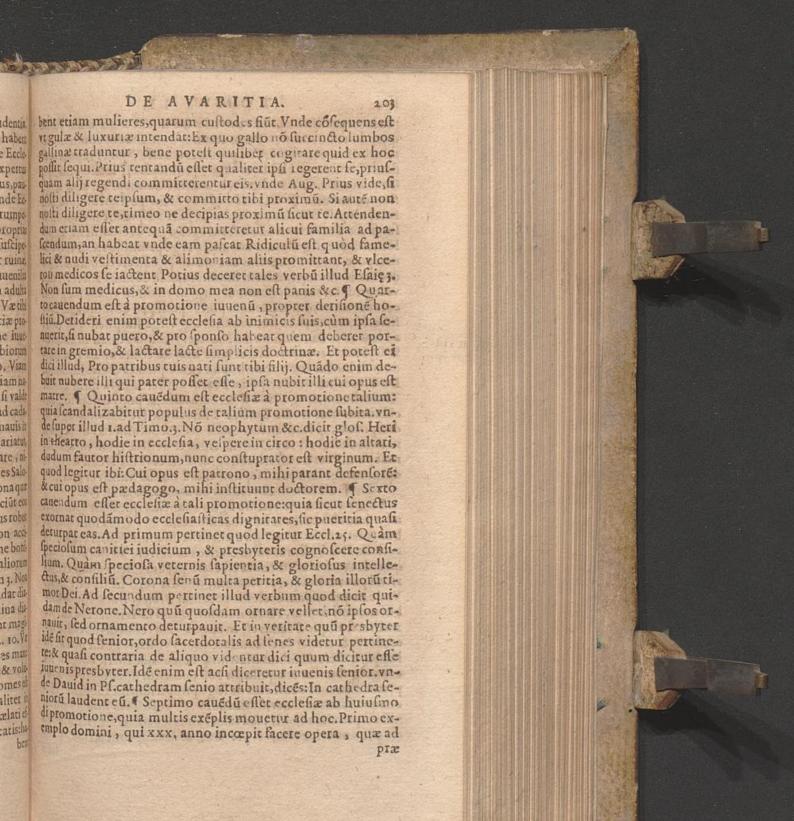
Junen:

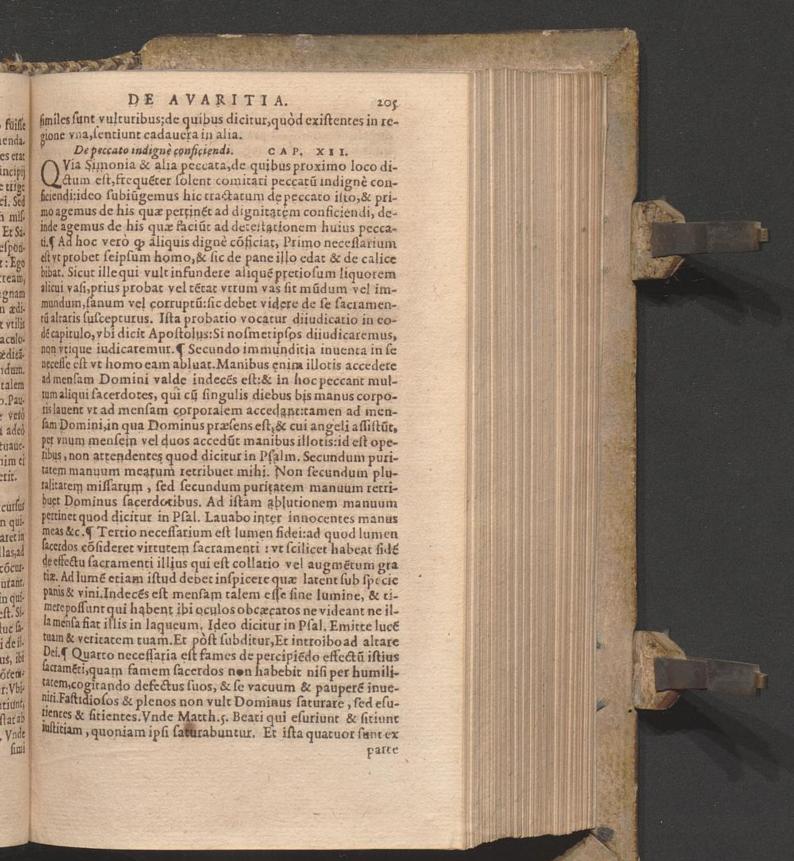
de Da

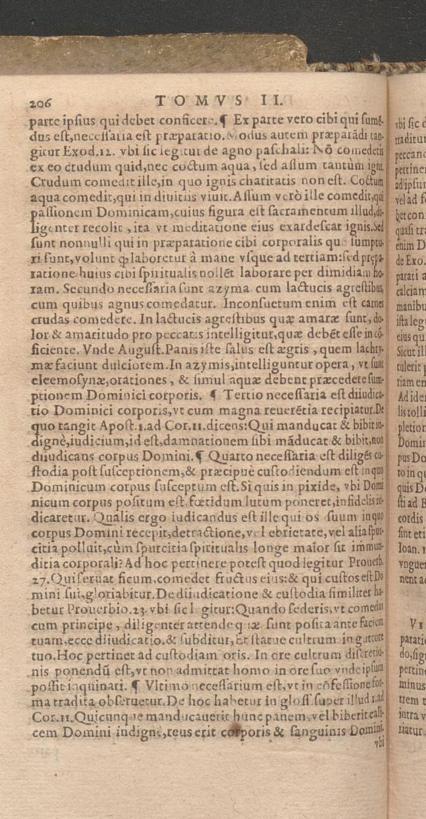
niorū

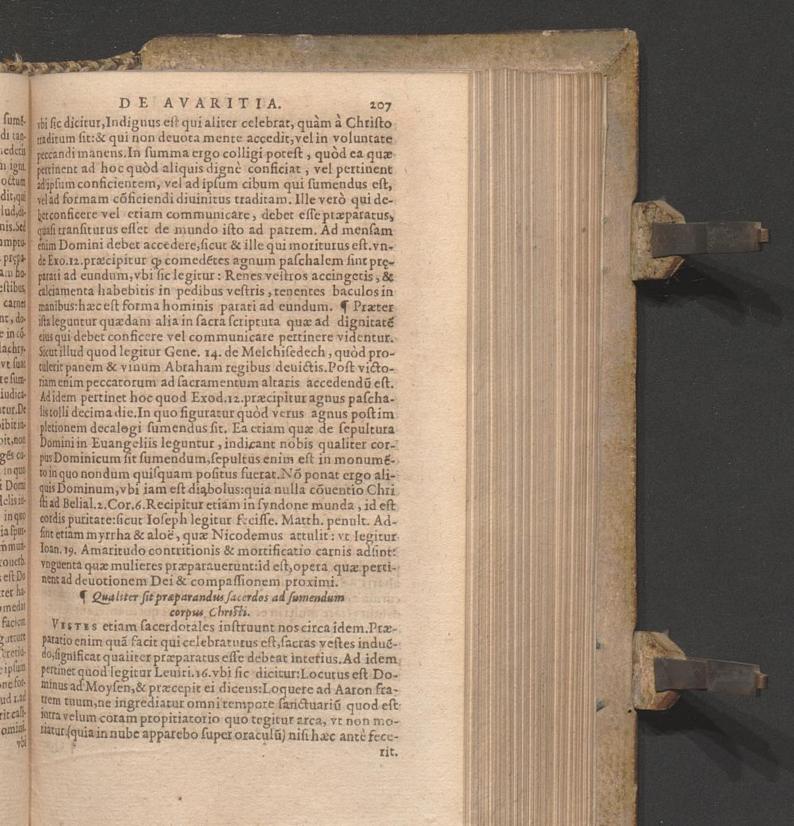
diproi emplo

202

Pos

attenda

pla qua

ad hoc

mente

dit Chr

Christi ponit e

cit ad I

roribus

fum ill

adhuc.

qui cru

nusque

mentes

ficogn

1. Vnd

ficut pr

quid fa

gnante

inferru

alicui c micelli

XIODIS.

tas,& r

quæcü

tum in

Erga q

splicet.

contun

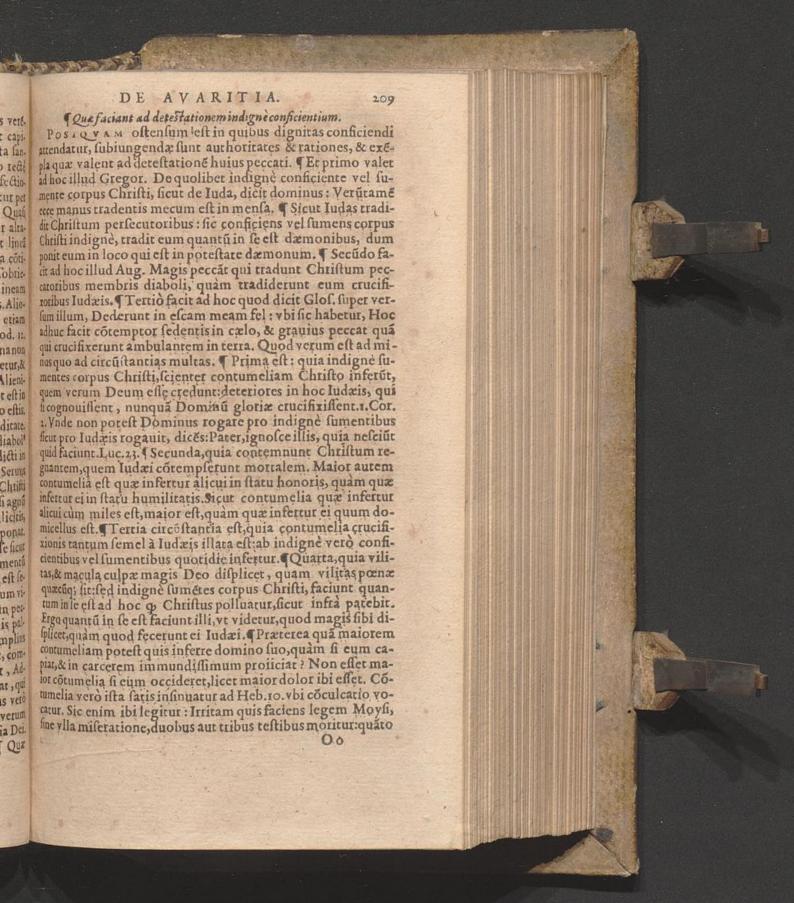
plat,&

ior cot

tumeli

fine vl

rit. Et subditur: Tunica linea vestietur, feminalibus lineis vest. da celabit:accingetur zona linea, cidarim linea imponet capi ri. Non loquitur de quoliber ingressu sacerdoris in sancta san. Aorum, sed de ingressu quo intrabat cu sanguine : & ideo ted fignificatur per hoc ingressus sacerdotis euagelicisad cofectio nem Dominici corporis & languinis. Quod etiam viderur per hoc quod ibi dicitur, In nube apparebo super oraculum. Quel enim in quadá nube sacramenti, apparet Dominus super altare. Non intret ergo facerdos ad altare, nifi tunica habeat lina innocentia, vt sit absque peccato odij. Et feminalia linea cotinentiæ, vt sit absque peccato carnis. Et zonam linea per sobne ratem, ve sit absq; peccato ingluniæ ventris. Et cidarim lineam per puritate intentionis, vt sit absque peccato cupidicatis. Alioquin timere potest, ne morte moriatur. Ad dignitarem etian conficiendi vel communicandi pertinet quod legitur Exod. 11. vbi sic dicitur : Hæc est religio phase. Omnis alienigenanon comedet ex eo. Omnis autem feruus emptitius circuncidetur, fic comeder. Aduena & mercenarius no comedet ex eo. Alieni gena elt, qui filius diaboli est per imitationem: qui scilicet estin certo peccato mortali. Vnde Ioan. 8. Vos ex patre diabolo estis Peccator succedit diabolo, quasi patri, à nomine & hæreditate In nomino, Vnde Dominus dicit de Iuda. Vnus ex vobis diabel est In hæreditate. Vnde Marth 25. Discedite à me malediciin ignem æternum qui paratus est diabolo & angelis eius, Semu emptiti'elt qui à certis mortalibus cauer, qui languine Chutt efficaciter redemptus effe videtur:qui circudendus eft, fiagni verum vult sumere, vr linguam suam refrener à verbis illicit & fobriè cibo & potu vtatur. Superbiæ etiam ornatus deponat Non videtur securum esse illi qui aque superbus vult esse lum prius, derractor & gulofus ficut prius , accedere ad facrament altaris. Aduena est ille qui de nouo couersus est, cui nonest le curum ad facramentum altaris accedere. In quo non parum il dentur errare multi in ecclesia, qui illos qui manserunt in per cato carnis per totum annu víq; ad Dominicam in Ramis pal marum , de quibus certum est eis , q decem annis vel amplim post tertiam diem Paschæ, ad peccarum carnis redierunt, com municant indifferențer: non attendentes quod hic dicitut, Ad uena non comedet ex co. Interlin, illum aduenam vocat, qui nuper venit ad fidem , nec adhuc firmus est. Mercenarius veto est qui pro lucris temporalibus Christo seruit, qui agnu verum comedere no deberet: qd valde male observatur in esclessa Del

dam eu

lothilu

porco a

nam,to

ridecut

Veni, iti

fuis teri per cup

dicit qu

Virgini

at, que

platear

ampliu

gnitudi

Deoco

Adelt e

Quisfi

Ta ad la

myster

nacæle

cit hoc

eius. Vr

citicel

ad dete

tudo qu

infacra

Vnde F

timet (

re.Sati

ucthita

caseui

ad quo

digne :

cum D

dici de

adhuc

g in C

rinth.

puberis

magis putatis deteriora mereri supplicia qui filiu Dei conculcaueric? Vbi dicit Glo. Christi coculcat, qui libere peccat abiq timore & pœnitetia. Et indigne eo participat. Idem infimatu nobis Ioan.13. vbi dicitur: Qui maducat panem meum, leuabit Super me calcaneum suum. Calcaneo coculcatio fit. Et vbi nos habemus in Pfal. Magnificauit super me supplantationem. Ala litera habet, Amplianit super me calcanen linuid est erexit pe dem, vt me coculcaret. Ad detestationem huius peccati ha quod legitur 1 ad Cor. 11. Quicunque manducauerit hunept ne, & biberit calice Domini indigne, reus crit corporis & laguinis Dominivbi dicit Glo.id eft, reus erit achi Christumos cideret. Si quis qui fidé haberet, sciret semel se Christi encis xiste, ipse vellet nudis pedibus per totum mundum toto tempore vitæ luæ pænitentia agere:quid ergo debent ctiam ha reilli qui toties comilerunt peccatum timile illi peccato? la dicit Ambr. Qui indigne Christum sumit, idem est ach intest ciat. Talis iterű Christum crucifigir:iuxta illud ad Heb.6. Ru sum crucifigentes filiú Dei, & ostentui habentes. Ipsi quantum in se est Christitierum crucifigunt eum oftentui habentes: N est, derisioni. Illudur enim ei dum simulant se cu adorate, qui in veritate inhonorat. Vnde potest Christus dicere de eis,quo super dolore vulnetum suorum ei addiderunt. Tales quantum in feelt, corpus Christi polluunt. Vnde Mala.1. Dicit Dominu exercituum ad vos, ô lacerdotes, qui despicitis nome meum, & dixistis, In quo despeximus nomen tuum? Et subditur: Often super altare meu panem pollutum. Vbi dicit Gl. Panem, idel corpus Chrifti polluit, qui indignus accedit ad altare, & admi sam Domini. Talis sordidus, & excomunicatus corpus Chall osculatur. De excomunicatione eius 1.ad Corinth. vlti. Si qui non amat Dominum nostrum Iefum Christum, sit anathem Ad aliud verò pertinet quod dicit quida sanctus indigne col cienti: Quomodo labiis illis ofcularis filiu Virginis, quibo olu latus es labia meretricis? Attendere deberet talis cua form verboru,qua Christus admonet eum, ve aducreat hoc esse pus suu quodsie contrectat. Hoc, inquit, est corpus meum, per quod ostuum fartidum aperis, quod quum fis fera pellim deuorare præsumis. Et idolothitu facis, quia cani vel porco ponis In cuius facić expuis, quado in lutum platearum pron cis. Ad primum potest referri quod legitur in Plalm. Os peco toris, & os dolofi super me apertum est. Hoc verè potest dies Christus, quando indigne conficiens os aperis ad suscipios

oncu-

abliqu

nuatur

euabit

or nos

m.Alia

cit pe-

i facil

me by

& fan-

um oc-

erucifi-

o tem-

n face

to ? Iti

interb

6. Rut-

nees: Id

re, qui

15,9000

1antum

oming

eum, a Offeni

i, idel

ad mó

Chris

. Si qui

athemi

ne cot

booler-

ă formi

effe col

um,

peffim

orco ap-

n pron pecca dicen

Ccipien

AVARITIA. um eum. Ad secundu potest referri quod dicit Iacob, Genesis Fera pethma comedit eum. Tertio, de corpore Christiidolothilum facit, qui ex cupiditate celebrare præfumit. Cani vel potco apponit illud, qui illud aflumit, quu porcus fit per luxunam; imo porco immudior, vel canis per detractionem. Vnde, deur dicere illud quod dicit Goliath ad David, 1. Regum 22. Veni,inquit, ad me, & dabo carnes tuas volatilibus cæli & behisterræ:cu iplestit volatile cæli per superbiam, & bestia terræ percupiditaté & auaritiam. Ad duo verò vitima pertinet quod dirquidam fanctus: Sacerdos luxuria inquinatus iuxta filium Virginis ponit idolü Veneris. Et dum sanctam faciem benediot, quali in facië eius spuit, dum sumit filio Dei, quasi in lutum

tesin hateditate tuam,&c. De indigne conficientibus potest amplius dici:scilicet op polluerunt filium sanctum suu. Ad magoitudine etiam contumeliæ facit hoc, q indigne conficietes Descontumeliam inferunt, quali coram curia lua cogregata. Adelt enim ibi Deus, adfunt homines & Angeli: Vnde Gregor. Quishdelium dubium possit habere in ipsa immolationis hoadlacerdotis vocem calos aperiri, atque in illo Ielu Christi mylterio angelorum choros adesse, summis ima sociari, terre-

platearu proiicit Cu de Sarracenis dicatur, Deus venerut gen-

nacelestibus iungi? Ad magnitudinem etiam contumeliæ faenthoc, ortales inferent Deo contumeliam in propria domo tius. Vnde Iere. 11. Quid est qui dilectus meus in domo mea faciticelera multa? Præter prædicta funt quatuor quæ faciunt addeteltationem huius peccati. Primum elt, magna ingrati-

tudo quæ elt ibi. Venit enim diuina maiestas visitare homine macramento altaris, & hoc cum plenitudine charifmatum. Vnde Eucharistia vocatur sacramentuistud, & miser homo no umet contumelia ei inferre, qué pro posse suo debuit honora-

re.Satis admirari poslumus in hac parte bonitaté divina & peruerhtarem humana Quid est homo(ait Dauid) quia magnificaseum:aut filius hominis, quia visitas eu? Etiam latrones illis adquorumensam comederunt seruant fidem: per annum in-

digne verè coficiens vel communicans, in ipla mensa ad quam cum Domino comedit, ei contumeliam facit. Vnde bene potest dici de Domino illud Eccles.29.Pascet & potabit ingratos, &

Adhuc amara audiet. Ad magnitudine ingratitudinis facit hoc, o in sacramento illo mors Domini figuratur. Vnde 1.ad Co-

unth. 11. Quotiescuque manducabitis panem hune, & calicem bibetis mortem Domini annunciabitis. Magna verò ingratitu-

00 2

DE AVARITIA.

moi.

huius

s, infe-

i fum-

ex ipfi

uratio-

it? Vn.

n iudi-

1 9400

i, pa-

umen-

polto-

ucat &

les, &

es lon-

rpons,

comu-

gladiú

mout-

enim

catum

cifixe-

t tales

is pec-

es Ba-

onuct-

mini,

sia de

ei ver-

Quo-

orpus

o fer

o fet-

n cre-

abla-

batu

nitas

ti of

non

d cum

anum

fuam

213

ham, & tenuit eam. Et iratus indignatione Dominus contra Ozam percussit eu super temeritate, qui mortuus est ibi. Tradunt Hebræis ea nocte dormierat cu vxore lua. Si Oza interfedusest à Dño, quia præsumpsit tagere arcam quæ erat figura Dominici corporis: cum ea nocte iacuisset cum propria vxore: quid meretur ille qui iacuit cu sua concubina,& tamen ipsum ietti corpus Domini tenere vel sumere præsumit? Item legituri.Reg. 6. 9 Bethsamitæ percussi sunt à Domino, eò 9 vidislentarcam Domini: & percussi sunt Lx x.viri, & quinque milla plebis. Si tot homines percussi sunt, quia attentaderunt circarcam Domini, quodeis erat prohibitum, scilicet videre arcam Domini nudam:quid merentur illi qui attrectant aliquid cica corpus Domini, quod eis prohibitum est? Præterea sancta Maria Ægyptiaca pœnitétiam agens in deferto, semel tantum hoc facramentum accepit à Zofyma eremita loci illius. Et licet lingulis diebus fuerit lacrymata, tamen tunc amplius quali vique ad estusionem oculoru. Legitur etiam Matth. 8.4 Centurio dixit Domino dicenti sibi, Ego veniam & curabo pueru tuum. Domine, non sum dignus, vr intres sub tectum meu. Et Luc.5. legitur, p Petrus ait Domino, Exi à me, quia peccator sum. Legiur etiam Exo.3.quum Dominus apparuisset in rubo Moysi, o dixit ei Dominus: Solue calciametum de pede tuo: locus enim inquo stas, terra sancta est. Sic cum Dominus adest in sacra-

mento, omne morticinium remouendum est.

¶ De peccato eorum qui non curant
communicare.

Post peccatum eorum qui indigne conficiut vel comunicant, dicendu est de duobus peccatis quæ videntur esse annexa huic péccato, scilicet de peccato eorum qui nunqua curat communicare,& de peccato coru, qui postquam Dominu in sacramento altaris sumpserunt, per peccatú mortale eu à le expellunt. Ad detestatione verò primi peccati triplex testimoniu scripture potest adduci. Primum est in veterilege, Nu.9. vb1 helegitur: Homo qui fuerit immundus super anima, sue in via procul faciar phase Domino mese secudo Si aute mundus elt,& initi nere no fuit, & tamen non fecit phale, exterminabituranima illa de populis suis. Immudus super anima dicebatut ille qui immudus erar ex coractu mortui. Secundu teltimo-Mieltin noua lege, Ioan. 6. vbi dicit Dis: Nisi manducauetius carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguine, no habebius vitam in vobis. Tetti testimoni u est, constitutio ecclesia, 00 3

nus,queillu

pebris

Tupple

mel 11

præce

infigi

memo

eccles

Vbier

doler

tudo

magr cepifi

legitu

vtle

fuit f

le ipl

eftta

diæ 1

proto

adue

nunc

li:qu

taris

hofp

H

mò,

Sie

eft n

fpiti

hoc.

com

tum

teft

& n

dais

quæ dicit, quod quiliber postqua ad annos discretionis pene nerit, saltem semel in anno confireatut omnia peccara lua, t fulcipiat reuerenter ad minus in palcha Eucharittiæ lacrames tum: nisi forte de consilio proprij sacerdotis ob aliquam rato nabilem causam ad tempus ab eius perceptione duxein abili nendum. Alioquin viuens ab ingressu ecclesia arceatur, & mo tiens Christiana careat sepultura. Multum autem dolere dele ille qui non comunicaret faltem femel in anno. Primo, debe esse causa doloris hoc, quod Dominum multum offendir. No enim parum offenditur Deus, quado à suis negatur ei hospiti semel in anno, in quibus deberet habere continue hospitium Quod aut Deus multu ex hoc offendatur, poteit oftédi ex ho quod legitur Luc. 10. de his qui non estent recepturi discipul eius: Dico vobis quod Sodomis in diei la remitsius erit, qua illi ciuitati quæ non receperit vos. Si tantum offenditur Des quando discipuli eius non fuscipiuntur:quantum credendus oftendi, quando fibiiph holpitium negatur, & præcipue qual fuis? Vnde Ioan. r. In propria venit, & fui eu non receperunt. Qu domino hospitium negant : timere possunt ne dicatur eisile verbum quod legitur Matthæi 2; Discedite à me maledidin ignem æternum,qui paratus est diabolo & angelis eius. Etho dirur caula: Holpes eram, & non collegistis me. Timerecia possunt ne accidat eis sieut Sodomitis, qui inhospitales eran quos ignis & fulphur succendit. Vnde Origenes, Domos hos tales ingressi sunt angeli : scilicet domum Abraham & Lon Domos verò hospitibus clausas ignis & sulphur succendit. It lem vindictam volebant Iacobus & Ioanes sumere de Samu tanis, qui nuntios Christi non susceperant: ve legitur Luc,9 de dixerunt domino, Vis dicamus vt ignis de calo descendat! consumatillos? Secundo debent dolere de indignitate suasu quidam qui sibi applaudunt, dicentes quòd melius est com Christi non sumere, quam indigne sumere. Quibus dicum quòd in hoc bene faciunt quòd non indigne sumunt:quiam est bong sumere indigne panem filioru, imo panem angelon & dare canibus: tamen dolere debent, quia le canes inuent qui filij Dei elle deberent. Dolere etiam deberent de hocqui vident se esse vasa mortis & iræ, & receptacula immunding deberent esse receptacula gratiæ & vitæ. De homine qui mu ferenter sordes peccatorum in se recipit, Deo verò locumpo parare negligit, potest dici illud verbum quod legitur Olet Maël tactus elt quafi immudu in nationibus. Ifraël est Chillia

perun

a iua, a

crames

m ratio

it abili

r,& mo-

re debe

o,debt

dit.Not

hospini

1 pitium

ex ho

icipula

it, quan

ir Deu

enduse

nequal

unt.Qt

cisile

s.Etfub

ere cuan

es cran

s holy

& Loth

ndir.T

Samz

uc.g.Vs

endat.

fuz.SE

A com

dicime

quianc

ngeloll

nenim

00,900

un mai

um piz

r Ofee

Christia

aus,qui pet fidem Deum vider. Verus Christianus deberet dicereilliad verbum Dauid: Si dedero fomnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, donec inueniam locum domino: lupple, male mihi accidat. Tertiò, potest dolere qui saltem semel in anno non communicat, quia non facit quod dominus pracepit discipulis suis, quum recessurus erat ab eis, volens illud infigi maxime memoriæ corú. Hoc facite, inquit, in meam comemorationem. Hoc quali fignum fui amoris reliquit dominus ecclefix fux. Et vx illi qui non habet memoriale à tanto amico sibi relictum. I Quarto dolere posset talis de diaboli præsentia. Vbienim est Dei absentia, adest diaboli præsentia. Quinto, dolere poffet: quia fraudatur vtilitate qua confequitur ex aduemdomini in aliquod hospitiu. Non enim est aduerus eius absq; magna vtilitate. Vnde cum Zachæus dhm in hospitio suo recepisses, audiuit à domino: Hodie salus huic domui facta est:vt legitur Lucæ 19. Raab etia saluata est, quia suscepit nútios dni vtlegitur Iosus 6. Et viduæ quæ Elia suscepit, non defecit farina,& oleu non est diminutu: vt legitur 3. Regu 17. Si adeò vtile fuit scruos Dei in hospitio recepisse, quam vtile est credendu es le iplum dominu in hospitio suo recepisseino modica securitas estale lociu habere. Vnde Dauid: Si ambulanero in medio vmbiz mortis, no timebo: quoniam tu mecu es. & iteru: Dominus protector vitæ mex, à quo trepidabo? Et subditut : Si consistant aduersum me castra, no timebit cor meu. De illo vero qui domi nunon suscipit, potest intelligi illud quod legitur Eccl. 4. Vx so liquia si ceciderit, no habet subleuant fe. Talis cum mensa altatis indignus fit, etia est indignus mensa cælesti. Et cum dno holpitium negauerit, merito ianua calestis regni ei clausa erit

De peccato illorum qui per mortale peccatum

Hvi vs peccati magnitudo potest ostedi multipliciter. Primòper hoc, quòd turpius cicitur quàm no admittitur hospes. Sienim peccatu tatum est domino negare hospitiu, manifestu est magnit valde esse peccatum iam susceptum expellere ab ho spitiosuo. A Secudo potest ostedi magnitudo huius peccati per hoc, quòd talis similis est sudæ, qui postquam ad mensam das comederat, eu tradidit hostibus suis. Etia latrones timent contumelia inferre eis ad quorum mensam comederunt. De tali potest intelligi illud q legitur Eccles. 6. Est amicus socius mesa, & non permanet in die necessitatis. Tales etiam similes sunt su dazis, qui in die qui dicitur Dominica in Ramis palmaru, Chtistotica des permanet in die necessitatis. Tales etiam similes sunt su dazis, qui in die qui dicitur Dominica in Ramis palmaru, Chtistotica des permanet in die necessitatis.

216

De vicio proprietasio in religiosis. CAP. XII. D huius peccari detellatione posiumus ponere XII.exem Apla Primum est Gen.19. vbilegitur, quod vxor Loth poli se respiciens, versa est in statuam salis. Vir religiosus tuc postse respicit, quando divirias huius mudi quas reliquit, concupilcit Statua corpus est fine spiritu. Vnde claustralis tunc statua effictur, quado folo corpore in claustro conversarur, corde verò in mundo. Statua fimilitudinem habet hominis, & non est homo: fic talis fimilitudinem monachi haber & monachus no est. No tabile enim est, o vxor Lorh versa est in statuam salis, quia talis monachus exemplo suo condit alios, sed sibi viilis non est. Ho exemplű reuocat dominus ad memoriam, Lucz 16. dices:Memores estore vxoris Loth. Ad idem pertinet illud Lucz. 9. No mo mittens manum fuam ad aratrum &c. Secundum exempli est Genesis 31. vbi legitur Rachel futatam fuisse idola Laban. Laban, candidatio interpretatur, siue candidus: & significat midum qui habet quendam candorem exterius. Rachel verò virum contemplatiuum figurat. Rachel verd idola furatur Laba, quando claustralis divirias huius mundi amplectitur amore. Notabile verò est in hoc exemplo, o Iacob tanta poena iudicauit este puniendum qui hoc fecisset. Ait enim: apud quemcuque inueneris deos tuos, necetur corá fratribus nostris. Notabilites etsa divitiæ quas claustrales illicité possident, idola vocatur, &

bas cibos &c.Et subditur : Veniat mors sup illos,& descedata

înfernű viuetes. Et alibi: Homo pacis mez in quo speraui, gede bat panes meos &c. Et subdit: Die, teluscita me, & fetribua es.

quia ir

liaido

ponere

veram

quod a

his mil

fpe ver

rare, el

deberel

confidi

illud Pi

etiam c cunia:

ex hoc,

niam,p

bere. Se ficut fu

eft. Vn 16. vbi

quis eo

cum, se

¶ Qua hibuiff

Achor ream,8

na, fign

quiana

anathe hibita

tres lpe

proprie to auto

vero q

habett

intellig

enim pe

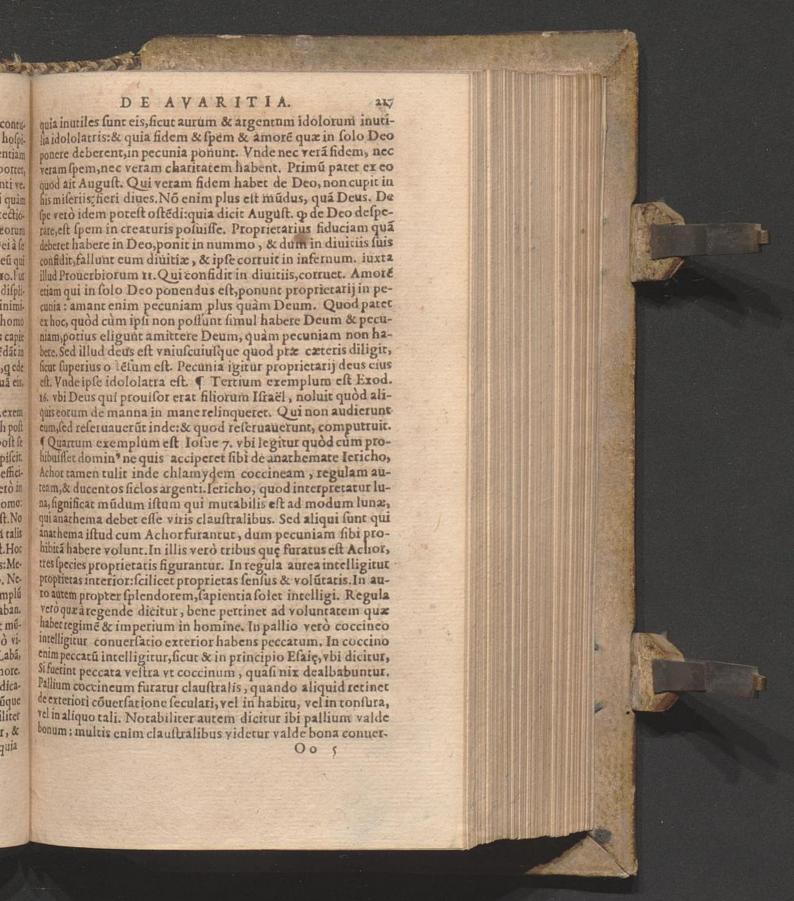
Sifueri

Pallium

deexte

vel in a

bonum

dços,& omnibus manifestű factű est ob hanc causam com

Ipon (

DE AVARITIA.

.s. Tuk

is Ilian

uiusto

nā abbi

toleta

perlequ

legitu

ram ho-

: feelere

té habe

€ Tenti

Himeli

ra caab

prieta

deslun

notable

os extu-

rbation

.¶Q.

is Ifal

elligitt

ud vini

pidadu

congu

etariori fuit lub

tatein

Matt :

malao

tem in

legitu

concen

a deop

caulan

achab.

vt tolk

ello, TV

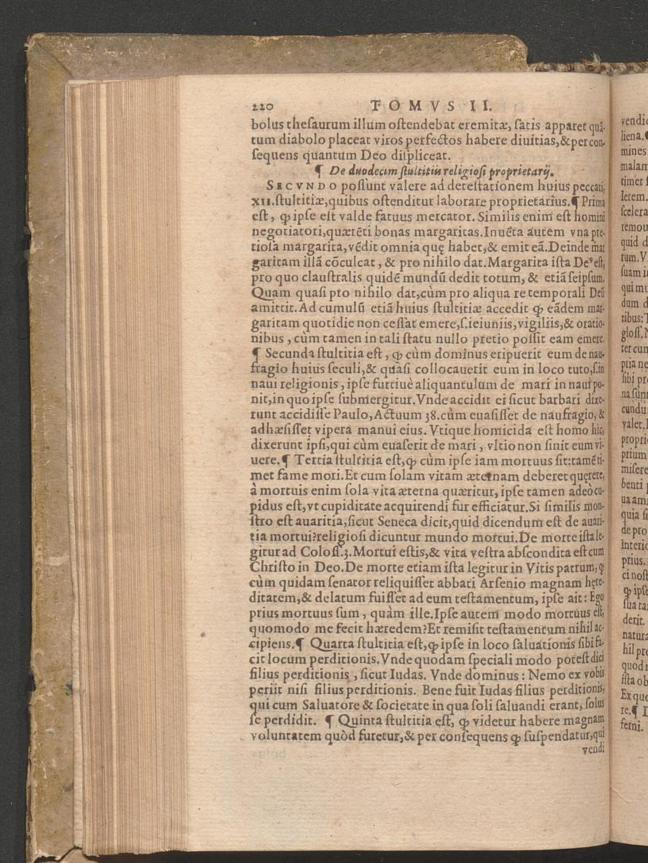
ab tunic

hibeth

COITUI

219

eos. Si enim in talibus qui professionem non promiserat, Deus morte puniuit hos, quacceperant denarios fibra lege prohibitos:quanta pœna dignum est puniri peccatum tale in viris perfectis? Octauu exemplu elt, in Anania & Saphira vxore eius, quisuerunt primi proprietarij in Nouo testameto:qui propter peccatum istud, morte subita interfecti sunt, ve legitur Actuu 5. Nonum exemplu est, in Viris patru, de quodam hortulano, qui omnia dabat in eleemolynas que de suo labore acquirebat, præter tenuem victum. Tandem suggestum est inspiratione spiritus maligni, vi colligerec aliqua pecunia, quam cum senex ellet vel ægrotaret, poslet expendere, & fecit sic. Cotigit autem cum infirmari in pede, & expendit quicquid habebat in medicos: & curari non potuit, & tandem vnus de expertis medicis dixit eum no posse curari nisi per pedis abscissione. Et cum die sequenti medicus allaturus esset instrumeta ad pede abscindedum, nocte precedete hortulanus ille pænituit de nummis collectis onon dederat pauperibus. Et aftitit ei statim angelus do mini, dicens: Vbi funt nummi quos collegiffi, & vbi eft ipes qua tractafti? Qui cum poeniteret & misericordiam peteret, angelusdomini tetigit pedem eius,& sanatus est. In mane verò medicus veniens, inuenit hortulanum in agro sanatum atq; opetantem, & glorificauit Deum. Decimum exemplu est, de quo dam fratre, qui renuntians seculo, & sua dans pauperibus, venit ad abbatem Antonium, quædam tamen fibi retinuit. Quod cum comperisset Antonius, dixit: Si vis monachus esie, vade, compara tibi carnes, & impone corpori tuo nudo, & veni lic ad me. Qui cum hoc fecisser, tam canes quam aues corpus luum propter carnem rapienda dentibus & vuguibus dilacerauerut, & sic dilaceratus venit ad Antonium. Cui Antonius: Quicuque renuntiauerit seculo, & vult adhuc habete pecuniam, sie a dæmonibus laceratur. \ Vudecimu exemplum est, de quoda fiatre qui referuauit sibi duos aureos. Et cum in infirmitate pænitentia ductus manifestasset hoc Gregorio:tame Gregorius nolut parcere ei, quin & infirmum & moreuum punit et. Subtraxit enimei in infirmitate visitationem fraeru, & post morte voluit eum multis diebus carere Christiana sepultura: exéplo suo docens prælatos ecclesiæ quantu zelu debeant habere cotra peccatu istud. Duodecimu exemplu est in Vitis patrum, de quodam qui erat eremita in Ægypto, cui diabolus ostendit magoum thefaurum fub terra, qui fuerat Pharaonis. Cui iple respondit: Pecunia tua tecum sit in perditione. In hoc quod dia-

et qua-

er con-

eccati,

Prima

omini

ia pie-

le mai

e eft,

plum.

i Deú

mai-

ratio-

emere.

e nau-

ui po-

dixe-

gio, &

to his

ım vı-

méti-

ierere,

leòcu

mon-

auan-

istale-

A cum

um, q

here: Ego

us elt,

hil ac-

fibi fa

It dici

vobis

:10nis

folus

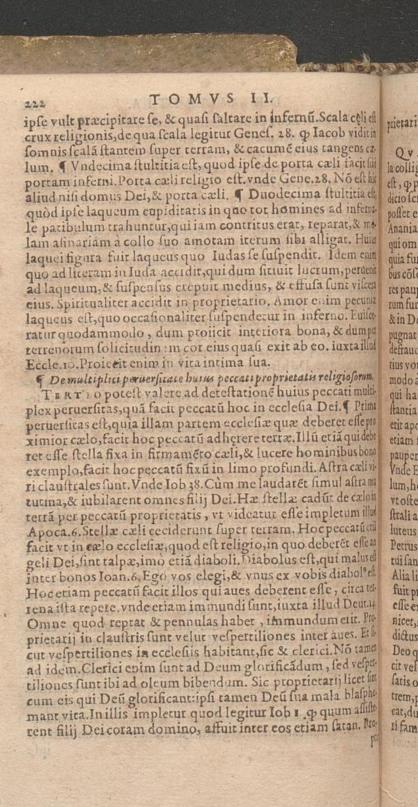
gnam

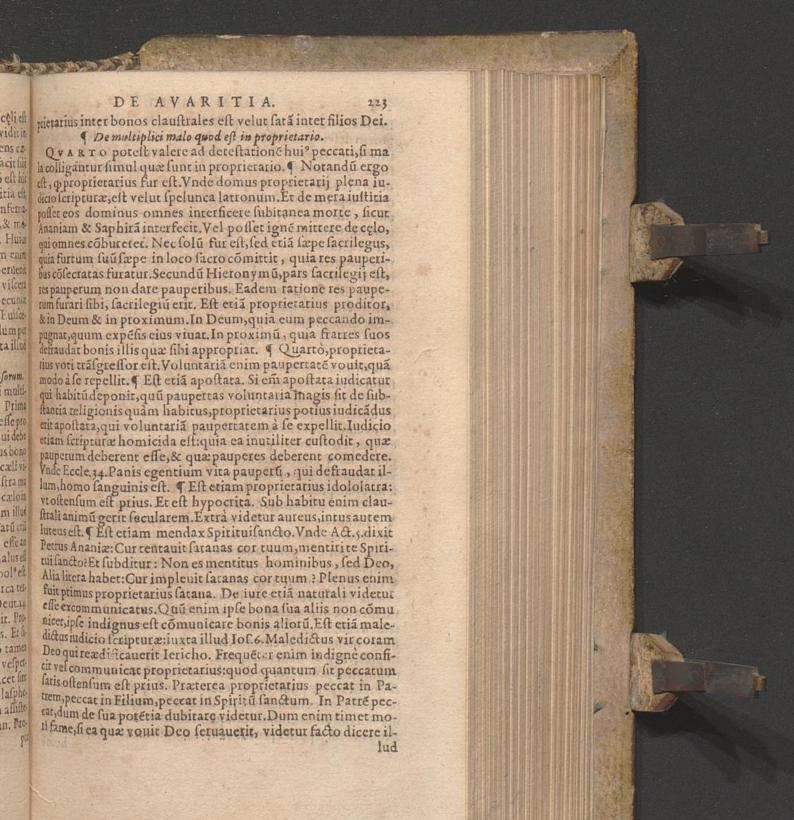
ur,qui

vendidit sua, & dedit pauperibus, vt in monasterio furaretur aliena. Sexta stultitia est, qui locum illum quem declinant homines scelerati ne scelera sua ibi committant, ipse intrat, vt ibi malam vitam ducar. Et qui cauebat sibi à furto in seculo, non timet furari in loco sancto. De quo videtur admirari dominus letem. 9. dicens. Quid est op facit dilectus meus in domo mea scelera multa? Septima stultitia est, quod cum dominus ab eo remouerit iram fuam, ipfe tamen conatur ad hoc & habeat aliquid de ipsa. Ira domini effusa est super abundantiam diviriarum. Vnde legitur Apocalyp. 16. quod angelus effudit phialam luamin illud flumen magnum Euphratem. A qua'ira liberatur quimundo renuntiat. Sed proprietarius de ita ilta vult habere, dum diuitias vult possidere. Vnde Iaco. vltimo dicitur de diuitibus: Thesaurizastis vobis iram in nouissimis diebus. Ibi dicit gloss, Nescit miler the saurum iræ cum the sauro pecuniæ paritercumulari. Octaua stultitia est, quipse aliena colligit, & p-puanegligit. De his quæ propria este non postunt, vult sacere hbi proprium, & iusto Dei iudicio amittit omne propriu. Alienasunt nobis remporalia ista, sicut ostensum est prius. Quia secundum Ambros.non sunt hominis bona, qua ferre secum non valet. Nec possunt esse propria, cum sint separabilia, quæ dum ptoprietarius colligit, & sibi appropriare querit, iple omne proprium amittit. Primo amittit proprium Dei, cuius propriu est milereri & parcere: quia iuxta verbum beati Bern monacho ha benti proprium negabit dominus proprium suum. Necest parua amissio ista, homini peccatori.

Secundo amittit seipsum: qua seut communiter dicitur, & verum est, Monachus habens de proprio obolum, non valet obolum. Tertio, amittit bona Interiora, quæproprie possunt dici nostra : sicut ostensum est puus. Quarto, amittit bona æterna, quæ proprie poslunt dicinostra, quia non possunt homini auferri. Nona stultitia est, o ple sua facit pretiosiora seipso. Cum enim se Deo dederir, suaramen dare non vult, cum tamen se dando de jure sua dederit. Vnde non debet se excusare per ignorantiam. Ius enim naturale videtur dictare ei quod cum ipsum à se alienauerit, nihil proprium habere possit. Proprietarius quod plus est pro co quod minus est amittit. Cum enim se ipsum Deo dederit, no est illa oblario Deo accepta, pro illa modica pecunia qua retinet. Exquo se Deo dedit, ipse deberet prouidentiam sui ci relinquere. Decima stultitia est, quòd ipse de scala cali facit scala infemi. Imò cum iam multos gradus in scala cæli ascenderit, &

BIBLIOTHEK PADERBORN

Ind Psal. Nunquid & pané poterit nobis dare, aut parare mensam in deserto? In Filiú peccat, dum sapientiá eius deridet, sum illud Prou. 15. Stult' deridet disciplina patris sui. Sapieria Chistis fuit, paupertaté divitis praponere, & molestias delitis. Videad Heb. 12. legitur de ipso, op proposito sibi gaudio sustinui etuc. Super que locu dicit Ayg. Omnia terrena bona contempsit homo Christ', vt contemenda mostraret. Omnia malaterena sustinuit qua sustineda praccipiebat, vt nec in illis quarent tur felicitas, nec in istis timeretur infelicitas. Et istá sapietiade ridet proprietarius. In Spiritusanctu peccat, quia qui de bonitate Dei male sentit, du credit op si seruserit Deo ad ei volún spiritusanctum: quia facit cotra charitate qua Spiritusanctum spiritusanctum: quia facit cotra charitate qua Spiritussanctum est, & quia mentitur Spiritussancto, & sicut ostensum est prime sustinus autoritus spiritussancto.

hec vitium.

A D vltimum notandum est, quòd religio maximè deberetpelfequi vitium istud. Primo quia detrahit fundamentum religionis, quod est paupertas. Hoc fundametum posuit filius Deiqui do doctrina à paupertate inchoauit, dicens, Mat, 5. Beati pauperes, &c. matrem etia religionis, iugulat & suffocat, qua similia e paupertas. Etiam pacem aufert, qua totum bonum est religiosorum. Vnde super illud, Pax super Israel, dicit glossa, Vno verbo omne bonum dixit, Sene, Quietissimè viuerent homme, si hac duo pronominatollerentur, meum & tuum.

CAP. XIIII. De avaritia scientia. Ltimo loco inter species auaritia qua pertinent ad min Atros ecclesia Dei, dicendu ett de auaritia scietia, qua vide tur deterior esse quam auaritia pecunia. Duodecim verosim per que potest ostendi, quod valde detestabilis sit auaritiaile Primu est hoc, o scriptura in multis locis monet, vt comun cemus sciecia nostra aliis. Prou.; sic legitur: Deriuentur fonte tui foras,& in plateis aquas tuas diuide. Eccle. 11. Mane semis semen tuu, & in vespere non cesset manus tua. Et Eccl. 29. Quol habes in manu, ciba cateros. In manu habet homo qua open implet, vel que habet ad manu, vel in proptu. Talis enim mo to amplius proficeret in docedo qui bene sciret ea que docere & qui ca opere impleret. Secundum est, q etia natura & confuetudo ide suadet nobis: quia sol & alia corpora luminosa le me suu omnibus comunicat, quantu vittus coruse extedit, m aliqua re interposita prohibeantur. Consuetudo etiam habet

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN cande
efqille
tium
abfque
filargi
poffid
uitias,
cætero
fpiritu
rales v
vnum
quia fi
mento
to. Eff
poteft

homi

lumer

ab eis tur, nó liorart & aua Aug ii dú hal VQui elt, val putan fames

fempe

fubuer

pretio

vbidi

frum

electe

riali an vocati ne ind num, q hoc ac tes. Vn molyn

men.

et,iuxii

Chri-

11s. Vu-

ultinuit

ontem-

alater-

uærere

Etiá de-

e bont

voluta-

t com Tandu

t prius

ret pel-

religio Dei,qui

paupe militel

eft tell

la, Vno mine

d min

1æ vidt

ero fun

tiaith

iomum .

fonte

femin

.Quol

e open

m mu

oceid

& con-

ofall

dit, ni

homi

homines adinuicem lumen gratis communicet. Inauditum est lumen exhiberi venale, Et miser valde reputaretur, qui lume candelæ suæ candelis aliorum noller comunicare. Cui similis estille qui lume sapientiæ non vult aliis communicare. Tertium est, p ille qui scientiam habet, potest esse largus de ea absque suo detrimeto, qui diuitias terrenas habet, non est miru filargus est de eis, quia eas largiri non porest, nisi eas definat possidere. Vnde Boër in lib. de Consol. O angustas inopésq; diunias, quas nec habere totas pluribus licer, & ad queliber fine cateroru paupertate no veniut. In hoc habet præeminentiam prituales diuitia, quin largitate non minuutur, quum corpoales velimminuutur, vel omnino desinunt haberi. Hoc etiam vnum est in quo atteditur similitudo spiritus nostri ad Deum: quia ficur ille bona sua largitur absq; perditione vel detrimenmento, ita spititus noster bona sua comunicat absq; detrimento. Est etia quodda bonu spirituale, scilicet summu bonu, quod poteit simul totu à multis haberi. Et quanto plus habetur, tato abeismelius habetur. Quartum est hoc, o dum scientia damao lolum non amittitur, imo etia augetur, radicatur, & mehoratur. Vnde Sapiens: Scientia distributa recipit incrementu. & auaru dedignatur postestorem : nisi publicetur, elabitur. Et Aug in lib. de doctrina Christ. Omnis res quæ dado no deficit, di habetur & non datur, nondu habetur quomodo habeda elt. Quintum est hoc, quelcemos yna de ipsa facta valde preciosa est, valde necessaria Deo & proximo. Vnde sicut valde miser reputandus esset ille qui in tempore in quo est magna caristia & fames, haberet the fauru, q diminui no posset, sed ex largitione semper crescerer, si pauperes permitterer mori fame, & eis non subueniret: sic valde miser est qui de scietța sua auarus est. Qua pretiosum don fit scietia vel verbu diuinu, innuitur Zach.9. voi dictur, Quid est bonum eius, & quid est pulchrum eius, nisi frumentű electorű, & vinum germinans virgines? Frumentum electorum dicitur frumetum verbi diuini, quo electi ad regnu aternu vescuntur. Vnde quasi cibus regius est. Frumento matenali amplius vescuntur reprobi, quam electi. Frumentem auté vocatur illa pars scripturæ quæ propter sui difficultate fractione indiget: vinu auté germinas virgines, dicitur, verbum diuinum, quod virginales, & castas generat affectiones. Et dicitue hoc ad differentia vini materialis, quod luxuriofas reddit metes. Vnde Prou, 20. Luxuriosa res est vinu. Quam vtilis sit elecabety molyna ista proximo, insinuat Sen. dices: No minus più est do-

qui de

femen

Ет

funt,&

faciat,

uant,n

niam f

mino

In fud tiz, off

Infud

cium p

rit.Ad

prædit

quot a

fe iuu:

& ped feruu e

vt leg

videtu

mini,

V

vel at

teltati

de hi

ròfui

PR

catori

cata.

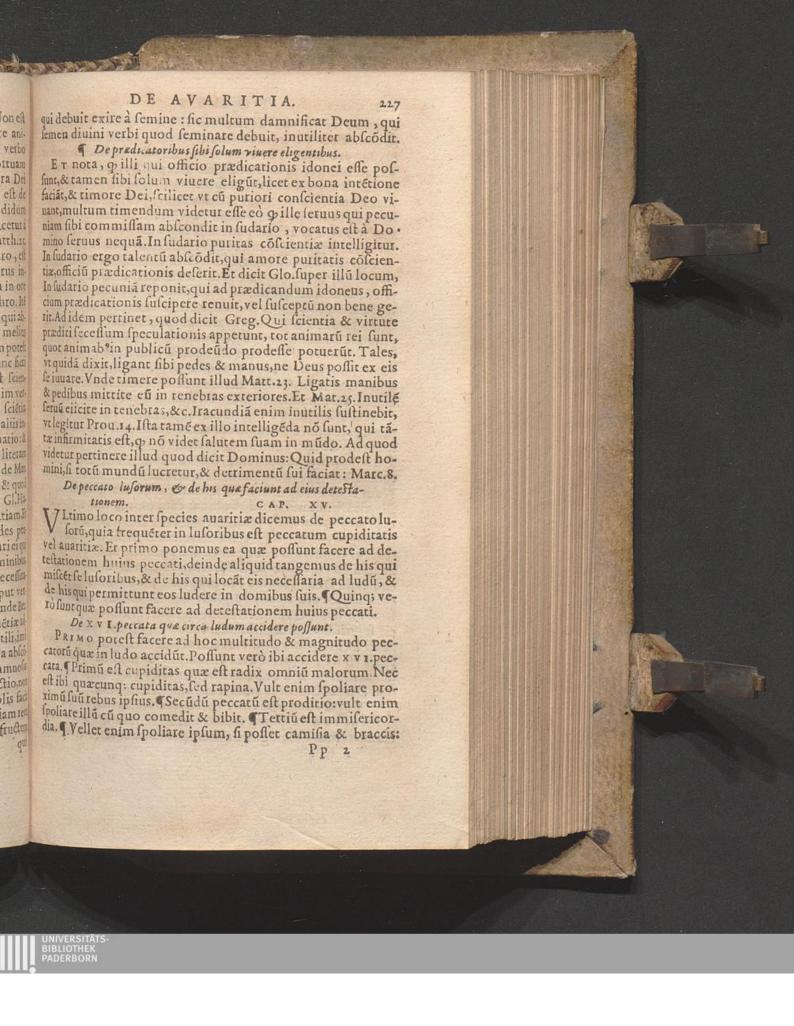
est ibi

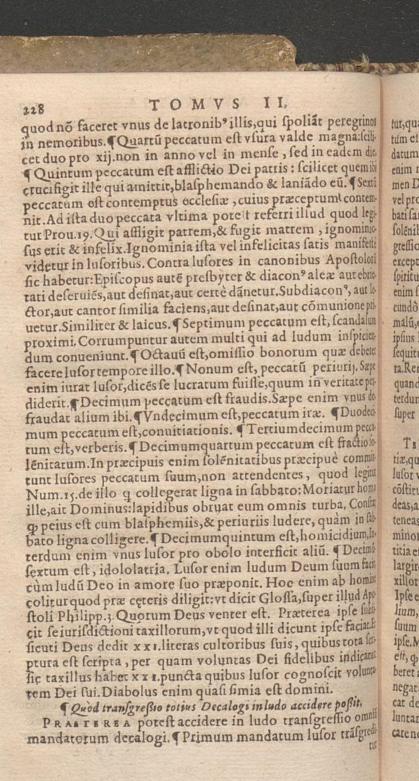
ximű

Ipolia

dia.

cere animæ scientia, quam corpori dare escam. Et Aug. Nonest magnu pascere ventres morituros? sed magnu elt pascere ani mas in æternum victuras. Et Greg. Maius miraculu elt verbo consolationis peccatorem conuertere, quam carnem mottuam suscitare. Deo eriam honorificu est. Vnde Tobiæ 12 Opera De reuelare honorificum est. Sextum est, qui ile qui largus est de scientia, benedicieur ab hominibus. Vnde Eccl. 31. Splendidum in panibus benedicent labia iustoru. Et in futuro benediceun Deo,quum dicetur ei: Euge ferne bone & fidelis, &c. Matthau Septimum est hoe, pleientia que est in homine auaro, el quali perdita. Vnde Eccl. 41. Sapietia abscodita & thesaurus in uisus,quæ vrilitas in vtriusq;? Et Hier. Bona abscondita in ott claulo,quali oppositiones epularum circuposita sepulchro.li Eccl. 20. Melior est qui abscodit stultitiam suam, quam quia scondit sapietiam suam. Vnde bene dicitur sapientiam melin esse perditam in auaro, quam pecuniam:quia pecuniampont auarus in morte pauperibus erogare, quod de scientia tunc ha non potest. # Octauum est hoc, q non solum inutilis est sein tia in homine auaro, imò etiam noxía est ei. Scaturit enime mibus, sicut legitur Exod. r6. Vnus vermis procedens ex scient Vnde Apost.r.ad Cor. 8. Scientia inflat. Aliis est inuidia, aliisib dignatio Vnde Eccl. I. In multa sapientia multa indignatio: qui addit scientiam, addit dolore. Nonum est, q ad litera interdu auarus amitrit in præsenti scientiam suam. Vnde Ma 25.Omni habeti dabitur, & abudabit, & ei qui no habet, & quo videtur habere auferetur ab eo. Super quem locu dicit Gl.H. benti studium verbi erogandi, dabitur gratia super gratiam alia Gl. Multi naturaliter sapientes & acuti, si sunt desides pu dunt bonu. Et in co. cap. iubet Dns talentum tolli, & dariei habet x.talenta. Decimum est, q talis odibilis est hominim Vnde Prou.21. Qui ableondit frumenta in tempore necella tis, maledicetur in populis: benedictio autem super caput " dentiu. Vndecimum est, o iniuriosus est proxuno. Vndeli Rem profecto proximi retines, fi donis scietia & eloquetian ornatus, verbu bonu quod posset prodesse multis, inutili, m danababili silentio ligas. Certe maledictus, qui frumeta ablo dit in populis. Duodecimum est, q iple est valde damno Deo. Quia sicut dicit beatus Ber. Modica semetis detractional modicum est messis detrimentum. Vnde sicuri agricolis la maius damnum ille qui furatur semé eoro, quam si aliamie turaretur, quia non solu aufert eis semen, sed etiam & fructur

DE AVARITIA.

grinos a:lcili-

m die

Sexti

d legi-

minio-

nifette Roloti

t ebno

autle

one pu

dalum Spicien-

debete

1. Sape

ate per-

nus de

nodea pecca

ctio 10-

mm#

legitt

r home

Consta

in fab

um,la

ecimi

m faci

nomis

e fuel

a ciat.E

ota la

dicate

olunta

omnii

afgredi

it.

229

tur,quando Deum negat & idololatrat. Primum enim madatum elt, Non habebis deos alienos coram me. Secundú mandatum transgreditur, quando inutiliter vel false iurat. Secundu enim mandatű est, Non assumes nomen Dei tui in vanű. Nomen Dei sui in vanu assumit, qui per nome Dei iurat pro falso velpro nihilo. Tertium mandatu est. demento ve diem sabbatisanctifices:quod mandatu lusor transgreditur, dum diebus solenibus in ludo Deum blasphemat. Quomodo autem trasgressio alioru madatorum ibi accidat, de facili potest videri, excepto hoc, Non mœchaberis. Sed in veritate illud mandatú spiritualiter lusor transgreditur, Deum dum negat. Infelicitas enim spiritualis, est fornicatio secundu iudiciu scriptura. Secundopotest facere ad detestations huius peccati, multiplex mali, quod ex ludo sequitur Sequitur enim inde ira parentum iplius lusoris, si ipse est filius familias. Si verò est paterfamilias, sequitur inde ira vxoris & totius familiæ, & interdű etiá verbena Remanet etiaquandoq; odia inter lusores. Sequitur enim & quandoquexhæredatio & filiaru prostitutio. Sequitur etia interdum furru:qui enim calefactus est de ludo, surarerur etiam super altare si posser. Furtu verò sequitur suspendiu quandoq;.

Deduodecim stultitus lusorum. TIRTIO faciunt ad detestatione huius peccati, x 1 1. stultitiz,quæ postunt assignari in lusoribus. Prima stultitia est, qu lusor vilissimæ seruituti se subiicit, dum taxillu Dominu suum cofficuit, ad hoc adftringes fe, vt faciat quod iple inflerit. Si videas, ait Seneca, mure velle dominari alij muri, nunquid tifum teneas?Quanto magis ridiculu est,quando os caninum, quod minoris valoris est, cominus homini dominatur? (Secuda stultitiaest, q ipse ad præceptum taxillorum largitur, quod non largitetur ad præceptum Dei. Ipse largiot est ad præceptu taxilloti,quam fuerit beatus Martinus ad præceptum Domini. Ipleenim dat non solu medietatem pallij, sed etiam totu pallium, & interdu tunica & camifiam, & nudus sequitur Dominu luum nudum, scilicet diabolum. Etiam sa quæ non habet, dat ple. Multa enim accipit ad vsuras vel furatur. Tertia stultitia elt, o poliquam cognouir malitiam domini fui, quu ipte deberet abnegare ipsum & quæ illius sunt, ipse potius veru Deu negat, qui nihil ei nocuit, sed omnia bona ei fecit, & se vindicat de eo qui absque culpa est. Quatra stultiria est, qui ipie voluntarie iurisdictioni illius se subiicit, qui nunquam iuste iudi catenouit. Taxillus enim tribuit alteti illorum luforum, quod

PP 1

